

Pénteken a Klastromréten kezdődik a 10. Fótér Fesztivál

Szeretettel várunk minden nagybányai és bányavidéki magyart a Nagybányai Magyar Napok kezdőműsorára **szeptember 18-án, pénteken 16.30 órakor** a Klastromrétre. A gyülekező után a debreceni Huszárok felvonulásával kezdődik a rendezvénysorozat, majd a közönség a huszárokkal, bányavidéki hagyományőrökkel, cserkészekkel, civil szervezetekkel és diákjainkkal közösen fog bevonulni a főtérre. Ezután a Kolozsvári Magyar Opera díszelőadásával folytatódik a 10. Fótér Fesztivál nyitóprogramja.

A Fótér Fesztivál részletes programja a 3. oldalon olvasható.

Sárospatakiak tárlata

A nagybányai Teleki Magyar Ház és a Sárospataki Képtár szervezésében
tegnap megnyílt

„Mai sárospatakiak”

című kiállítás 2015. október 11-ig
tekinthető meg a nagybányai Teleki Magyar Házban (Minerilor - régi
néven Thököly - utca, 5-7. szám).

Szeretettel várjuk!

A tájképfestő telep huszadik jubileumi kiállítása

A Nagybánya Képzőművészeti és Kulturális Egyesület tájképfestő telepe a huszadik jubileumi kiállítására szeretettel vár minden kedves érklődőt.

Továbbá: **szeptember 21-én (hétfőn) délután 6 órakor** a „Partner” Galériába, a Vasile Lucaciu (Felsőbányai) utca 13. szám alá várunk minden kedves érklődőt.

Az e havi kiállítás-sorozatunk **szeptember 28-án** Nagyváradon, a Püspöki Palota helyiségében ér véget.

Egyesületünk kuratóriuma

Elkezdődött az új tanév, többek között a Németh László Líceumban idén indult Waldorf-csoportnál is. (Deák László felvétele)

Tisztelt Olvasó és Nemolvasó!

S O S ! Mentsétek Meg Lelkeinket! Mindegyre sűrűbb ez a kiáltás, amikor egy-egy nemzetiségi intézményünk agónizál. Most itt a mi környékünkön az egyetlen hetilapunk került ismételtenszélybe. Anyagi forrása annyira leapadt, hogy a szerkesztőség kénytelen volt egyik helyiségét feladni és tevékenységét egyetlen szűkös szobára korlátozni. Miért van ez? Az internet, vagy az elektronikus média előretörése gyengíti az olvasottságát, avagy ennyire gyengék vagyunk lelklleg és anyagilag, hogy e lapot nem tudjuk el-tartani? Pedig van amin okulni és amiről példát venni: 1875-ben, amikor gróf Teleki Sándor kezdeményezte a Nagybánya és Vidéke hetilap elindítását a „közhasznú ismeretek és eszmék terjesztése, a társadalmi élet erkölcsösségének emelésére” jelszóval, a város lakossága nem érte el a nyolcezeret. 1903-ban, amikor a városi lakosság elérte a 11 ezret Egly Károly városi

főjegyző indított még egy hetilapot Nagybánya címmel, amelynek akkori hivatottságát „társadalmi és szépirodalmi hetilap” néven határozta meg. 1918 után ennek a lapnak lett a főmunkatársa Révay Károly író is. A történelem során mindig voltak válságos időszakok, mint például 1935-ben, amikor a törvény értelmében tilos volt a helységnevek magyar nyelvű használata, ekkor az egyik lap Bánya és Vidéke, míg a másik a Bányavidék névvel futott tovább. Pedig ebben az időben a város lakossága nem érte el a 20 ezret, akik között már meglehetősen nagy létszámban volt jelen a románság, és egy jó hányszót tett ki az analfabéták száma is. Gyakran fordult elő, hogy a lap oldalain fehér foltok jeleztek azokat a cikkeket, melyeknek megjelenését a román cenzúra megtiltotta. Jelentős személyisége volt a Nagybánya és Vidéke fenntartásának Révész János evangélikus lelkész, (folyt. a 2. old.)

Felsőbányán a Gutinului utcában 200 m²-es központi ÜZLETHELYISÉG KIADÓ
Tel.: 0742220806.

A nyugdíjas „Nagy család” szüreti bált szervez október elsején (csütörtökön) a SELMONT étteremben. Jelentkezni lehet szeptember 20-ig a 0362-417818-as telefonszámon.

Nyári ovi a Németh László Elméleti Líceumban

Augusztus 24-én nyitotta meg kapuit a Németh László Elméleti Líceum nyári óvodája azoknak a gyermekeknek, akik a nyári vakációt tartalmasan szerették volna tölteni olyan pedagógusokkal, akiket az óvodából ismernek, vagy az iskolában együtt fognak velük dolgozni. Az előkészítő osztályba induló gyermekeknek jó alkalom volt a nyári ovi arra, hogy megismerjék tanítónénijüket, leendő osztálytársaikat, a szülőknek is megoldás volt ez a program arra, hogy gyermekeik felügyelet alatt, tevékenyen töltsék a nyári vakáció egy részét. A pedagógusok (Bálint Tünde, Kerekes Gabriella és Szaniszló Emese) kézműves foglalkozásokkal, kreatív műhellyel, gyermekjátékokkal és mesével-verssel fogadták az apróságokat. Szeretnénk, ha a nyári ovi hangulata, vidámsága jellemezné évközi kézműves foglalkozásainkat is, melyeket a jövő generációnak, az 5-6 éveseknek tervezünk a tanév során, s velük is találkozhatnak a jövő évi nyári oviban.

Tevékenységeinket támogatta a Bethlen Gábor Alap és a Schola-Parentis Egyesület.

Tisztelt Olvasó és Nemolvasó!

(folytatás az első oldalról) aki a ki-sebbségi sors ellenére is, 1905 és 1933 között tulajdonosa és főszerkesztője volt a lapnak. Mindezek ellenére a Nagybánya és Vidéke 1944 szeptember utolsó napjáig sikeresen megjelent! Ezután új szelek fújtak és hivatali jelleggel jelentek meg lapok, mint a Bányavidéki Fáklya napilap, aztán hetilap, majd a szűkülő anyagiak mellett megjelent rövid ideig a Guttmelléki Friss Újság is. Mára maradt a Bányavidéki Új Szó hetilap a tökeerős megyei román napilapok mellett, bár ma is mi, magyarok 14 ezren vagyunk a megyeszékhelyen. Köztudott, hogy világi szinten kevés olyan sajtótérkép létezik, amely magát a példányszámok eladásából képes fenntartani, és a hirdetések meg a támogatók szubvenciói fedezik a szerkesztői munka és a kiadás költségeit. Ezekből pedig a mi lapunknak kicsi a tartaléka, ezen segíteni pedig csakis Te tudsz, Olvasó és Leendő Olvasó. Hirdess, olvasd és terjeszd a mi lapunkat, mert akárhogy is, de a mienk ez és Neked szól! Kár, hogy a vidék egyre kevésbé hallatja hangját a lapban. Az elmúlt lapszámokban egy magyarul-laposi nyugdíjas tanítónő írt szép múltbeli emlékeiről. Felsőbányáról és Váraljáról is érkeznek hírek. De hol van Szamosardó, Kapnikbánya, Erzsébetbánya, meg Felsővisó hírei a ciccereivel és maradék magyarjaival? A helybeli értel-

miségtől elvárható lenne, hogy ha terjedelmesebb cikkeikkel nem, de tudósításokkal jelen legyen a megye magyar mindennapjaiban, és egy-egy tudósítás küldésére másokat is buzdítana, aztán ezeket a híreket hivatásos és önkéntes szerkesztők megszerkesztenék és közölhetővé tennének. Ezek nagyon hiányoznak a lapszámokból. Próbáljunk ezen segíteni.

Tisztelt Olvasó és Nemolvasó! Szabó Dezső életbevágó szavai legyenek szemünk előtt: Minden magyar felelős minden magyarért! Emlékezetem szerint még nem a történelmi múltban magyarok laktak többek között Farkasazon, Borsabányán és Tökésen is. Hol vannak Ők? A felelet?... A szórvány-magyarország jelzője vetült ránk az elmúlt évtizedek folyamán a szórvány-ság tipikus jellemzőivel: először az iskola válik üressé, utána a templom, majd az utcán és a házakban halkul el a magyar szó. És nem csak mi lettünk szegényebbek, hanem egy táj, egy vidék színessége válik ezáltal szegényebbé. Szórványban élünk és ez méginkább ránk kényszeríti a szabódezsői gondolatot: felelősek maradtunk azokkal szemben is, akik még a szórványban élnek! Te is kedves Olvasó, te is Iskola, Egyház, Magyar Ház és Vállalkozó felelős vagy azért, hogy a szórvány magyarsága megmaradjon!

Kis Kornél Iván

Püspöki áldás a Szentháromság templomban a vasárnapi bér málkozáson

Ünnepi hangulat fogadta Ft. és Nm. Schönberger Jenő római katolikus püspököt és az egybegyűlteket vasárnap a bér málkozási misén.

A bibliai szövegek felolvasása után felsorolták annak a tizenkét boldog fiatalnak a nevét, aki a bér málkás szentségében részesült: Bálint András Levente, Eötvös Júlia, Farczki Dóra, Hajós Zoltán, Halász Cynthia Elisabeta, Kemény Beatrix Kitti, Könyves Timea Renáta, Kruk Zsolt István, Malanca Evelyné Henrietta, Mares Hanna Blanka, Precuț Bernadette Céline, Pricop Ingrid Karina, Rajkó Kinga Andrea, Szabó Ádám, Szilágyi Ádám, Ujlaki Tamás, Vass Annamária Réka.

A püspök nívós, tartalmas ünnepi beszéde következett. Az előjáró kiemelte, hogy az élet döntések sorozata, és a bér málkozók is egy döntés előtt állnak. A szentírást természetesen belefoglalta a beszédébe a papi méltóság, Szent Jakabot idézte, aki a mai időknek is odaillően fogalmazott annakidején, miszerint kinek hite van, aszerint is cselekszik. Kihangsúlyozta, hogy amíg hűségesek vagyunk Istenhez, addig Isten is hűséges hozzánk, a szenvedésből új élet támad. Krisztus minden körülményben mellettünk van - fogalmazott Schönberger Jenő -, és azért halt meg Jézus, hogy nekünk adja a Szentlelket. A Szentlélek működésével kapcsolatban hozzáfűzte még a püspök, hogy a Szentlélek az Örök Életre hozza meg a gyümölcsöt.

A püspök megköszönte a szülőknek, bérmaszülőknek a gondoskodást, és úgy nyilatkozott, hogy imádságaikkal fogják megmenteni a gyermekeiket.

Zárómondatában úgy fogalmazott, hogy ebben a közösségben szükség van mindenkire.

A továbbiakban a főpap elmondatta a fogadalmakat, majd a bér málkás ünnepélyes ceremóniájával folytatódott a szentmise.

A könyörgésbe belefoglalták Ferenc pápát, a bér málkozókat, a bérmaszülőket. A szentmise az ostya és a bor megszentelésével folytatódott, majd az áldozás következett, a szentmise végén pedig a püspök megáldotta a gyülekezetet.

A fel-felcsendülő szent énekek fokozták az ünnepi hangulatot, megerősítve a hívők lelkében a keresztyény hitvallást.

Varga Gábor

Egyházi hírek

* Vasárnap 12.00 órai kezdettel **unitárius istentisztelet** lesz az evangélikus templomban.

* A **nagybányai Evangélikus-Lutheránus Egyházközség** csütörtökön 18 órakor és vasárnap reggel 10 órakor istentiszteletre vár mindenkit.

* A **nagybányai katolikus Szentháromság plébániától** kísértük utolsó földi útjára **Buidan Ștefan** testvérünket, akit 65 évesen szülőtött magához az Úr; **Tibil született Pop Mária** testvérünket, aki 81. életében hunyt el; valamint **Varga Ludovic** testvérünket, akit 81 évesen szülőtött magához az Úr.

Nyugodjanak békében!

* A **Nagybánya-óvárosi Református Egyházközség** templomában kötött házasságot **Góza Dániel** református ifjú, Góza Gheorghe és Balog Gabriella fia és **Dragoș Gabriella Victoria** ortodox hajadon, Dragoș Nicoara és Timiș Axenia lánya.

* Ugyanitt Kovács Loránt, Filip Mária és Huszti Luka Botond tartotta keresztvív alá Máthe Levente Ádám és Ene Alina kisfiát, aki a keresztségben az **Aron** nevet kapta.

Zarándoklat Lengyelországba - Az Irgalmasság évének előkészületére

2015. október 20-23.

5 nap/4 éjszakai szállással (4 reggeli, 3 vacsora): 265 Átfő. A zarándoklat lelki vezetője **Szmutku Róbert** plébános.

Keretprogram:

1. nap: Indulás Nagybányáról hajnali 4.00 órakor (helyi, román idő szerint). Délután Wadowicében, Szent II. János Pál pápa szülővárosában ellátogatunk a templomba, ahol megkeresztelték, s láthatjuk a házat, melyben született (kívülről). Este érkezünk Czestochowába, Lengyelország „lelki fővárosába”. Elfoglaljuk a szállásunkat zarándokházban, 2/3 ágyas szobákban.

2. nap: Tiszteletünket tesszük a Fekete Madonna kegykép előtt, szentmisét tartunk, majd reggelizünk. Ismerkedünk a kegyhely nevezetességeivel, keresztutat végzünk. A déli órákban indulunk Wieliczka felé. Az UNESCO Világörökség részét képező wieliczka-i sóbányába kirándulunk (kb. 55 PLN/fő), melynek legszebb része a Szent Kinga-kápolna. Kb. 2,5 órát töltünk el a földalatti csodálatos termeken keresztülhaladva, miközben sóból készült alkotásokban gyönyörködünk. Este szállás Krakkó külvárosában, 2/3 ágyas zuhanyzós, WC-s szállodai szobákban. Vacsora.

3. nap: Reggeli után városnézés a

Dr. Bónis István parlamenti képviselő irodáinak működési programja:

Máramarossziget:

- **RMDSZ-székház**, minden hónap első péntekén 12-14 óra között;

Nagybánya:

- **RMDSZ-székház**, minden hónap második, harmadik és negyedik péntekén 10-12 óra között; - **Teleki Magyar Ház**, minden hónap második, harmadik és negyedik péntekén 12-14 óra között. A parlamenti képviselő telefonszáma: 0726200756.

hangulatos krakkói Óvárosban: Wawel, a bazilikában Szent Hedvig sírja (kb. 15 PLN/fő), majd Főtér, Posztócsamok, Mária templom, Jagelló Egyetem. Délután látogatás Szent Fausztina nővér kolostorához. Tiszteletünket fejezzük ki a szent sírjánál. Megtekintjük az Isteni Irgalmasság bazilikát és a Szentek Közössége kápolnát, majd szentmise. Utazunk Zakopane felé, ahol elfoglaljuk a szállásunkat, 2/3 ágyas, zuhanyzós, WC-s szállodai szobákban, vacsora. 2 éjszakát töltünk a Magas-Tátra festői szépségű üdülőhelyén.

4. nap: Reggeli után Ószandecre utazunk, ahol Szent Kinga ereklyéi előtt imádkozunk, majd Nedec várához kirándulunk, mely hajdan magyar-lengyel határvár volt (kb. 15 PLN/fő). Limanowában, a Fájdalmas Szűzanya kegyhelyén megtekintjük a bazilikát, imádkozunk a kegyszobor előtt. Visszatérünk a szálláshelyünkre, vacsora.

5. nap: Reggeli után Zakopánében megtekintjük a Fatimai Szűzanya csodálatos szentélyét. Szentmise után vásárlási lehetőség a piacon, édességek, bőr- és szőrmeáruk széles választékát kínálják az árusok. A déli órákban indulunk hazafelé, érkezés az éjszakai órákban.

- A részvételi díj az utasbiztosítást nem tartalmazza, kérjük, mindenki kösse meg utazás előtt!

- Az utazás a nemzetközi előírásoknak megfelelő luxusautóbussszal, 2 gépkocsivezetővel történik, idegenvezető kísérete mellett.

Bunda Csilla Annamária

MMG Kft.
Hera u. 10. sz., tel. 0262/218021, 218072, 0720530066.
e-mail: mmghaiamare@yahoo.com

TERVEZ ÉS KIVITELEZ:

- Gáz, fűtés és vízszelvényi rendszereket.
- Vízellátási és szennyvízelvezető rendszereket.

GYÁRT ÉS FORGALMAZ:

- Polietilén - acél átmenneli termékek, gáz, víz és szennyvízelvezető hálózatoknak.
- Tipizált polietilén gázvezetékek - RISER
- MMG típusú gázszabályzó - mérő állomások, kistárolókat használata.
- KHS típusú gázszabályzó, 10-200 köbméter körüli szabályzóterülettel.
- GÁZGÉP típusú, kompakt gázszabályzó - mérő állomások, nagyfogyasztó használata.
- PAKOT.K típusú, földgázzal működő, vízütem és fűtés sugárzó hőszigetelő.

Új Szó
Bányavidéki
Kiadja a PRO GENIUS Egyesület Nagybánya

Igazgató:	Soltz Anna
Főszerkesztő:	Tamási Attila
Főmunkatársak:	Dávid Lajos Deák László Simori Sándor
Számitógépes tördelés:	Deák László, Dávid Lajos, Tamási Attila
Nyomdai kivitelezés:	Bauer Artúr, Szabó Angéla

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
430143 Nagybánya
Báii u. 3. sz.
Tel/fax. 00(40)262-218.204
www.nagybanya.ro/uj_szo.php
e-mail: banyavidekiujso@gmail.com

RMDSZ ROMÁNIAI SZOCIÁLISTA PÁRT
YÁNDOKATÓ AZ RMDSZ ÉS A KOMMUNISTÁK ALÁRTÁNYAI

BETHLEN GÁBOR
Alap

Előfizetés a postahivatalokban és a lapkézbesítőknél - 40020 -
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
Az aláírt cikkek mondanivalója nem feltétlenül egyezik a szerkesztőség véleményével, és a szerző viseli értük a felelősséget.
A szerkesztőség fenntartja az íráskor szellemét és tartalmát nem érintő rövidítések jogát.
- ISSN 1221-0056 -

Készült a GENIUS Nyomdában

A 10. Főtér Fesztivál - Nagybányai Magyar Napok 2015. programja

Állandó programok, látványosságok a téren:

A Teleki Magyar Ház által szervezett Kézműves-sor Civil sor (Németh László Elméleti Líceum; Teleki Magyar Ház; Cserkészsátor; Családi fészek a Magyar Ház jurtyában, ...), Könyves-sikátor (IDEA könyvtér, Interlib könyvsátor), a kolozsvári „Igen, tessék!” mozgalom sátra, A Szatmárnémeti Színház Harag György Társulatának sátra, a Nagybánya.ro és a MAVASZ szabadtéri kiállítása: „Üzlettér, vásártér, főtér...””, Győri Sánta Kinga kiállítása, valamint a „Genius Loci” - Képzőművészeti Tehetségsegítő Műhely tárlata a Partner Galériában (Felsőbányai utca, 13. szám), Étel-ital-finomságok sor, (Igazi Csíki Sör sátor, Saitos kürtőskalács- és lángos-sütőde, Gál étkezőstand, krasznabéltéki Nachbill pincészet borai, balatoni borok, Gyermekkorom édességei...), Bunda Zoltán fényképészet és sok más érdekesség...

A Főtér Fesztivál 2015. műsorvezetője a SZOMSZÉDNÉNI PRODUKCIÓS IRODA.

Szeptember 18., péntek:

16.30 óra: Gyülekező a Klastromréten

16.45 óra: *Debreceeni husárok* - Hajdú-Bihar megyei Huszábandérium (Hajdú-Bihar Megyei Lovas és Huszárhagyományörző Közhazsnú Egyesület) lo-

vas felvonulása a Klastromrét sétányán.

17.00 óra: *Bevonulás a térre huszárokkal, bányavidéki hagyományörzőkkel, cserkészekkel, civil szervezetekkel és diákjainkkal.*

17.30-18.50 óra: *A Kolozsvári Magyar Opera díszelőadása:* magyar nemzeti operák (részletek) és hungarikumnak számító operettek (részletek) - a nagybányai RMDSz meghívására. Fellépők: Balázs Borbála, Hary Judit, Vigh Ibolya, Ádám János, Fülöp Márton, Patáki Adorján, valamint a Kolozsvári Magyar Opera balettkara és kamarazenekara. Zenei vezető: Kulcsár Szabolcs; Koncertmester: Ferenczi Endre; Koreográfus: Rusu Gabriela. A díszelőadás során: Erkel, Kodály, Kálmán, Lehár, Huszka műveiből hallhatunk és láthatunk részleteket (nagyszínpad).

18.50 óra: *Köszöntjük a 10. Főtér Fesztivált, az eddigi rendezvények szervezőinek köszöntése*

A 10. Főtér Fesztivál szervezői, anyagi és szellemi támogatói

Szervező: Főtér Fesztivál Egyesület (2015-ös szervezőcsapat: Antal Róbert, Duna Jessica, Józsa András, Lapohos Ella, Moldován Ildikó, Pintér Zsolt, Vida Noémi)

A Főtér Fesztivál partnerei: Teleki Magyar Ház, Nagybányai RMDSz, Németh László Elméleti Líceum

Főtámogatók: Municipiul Baia Mare – Nagybánya Város Önkormányzata, Electro Sistem kft., Bethlen Gábor Alap

Kiemelt támogatók: Consiliul Județean Maramureș - Máramaros Megyei Tanácsa, Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Maramureș – DJSTM, Maravet kft., Saitos Kürtőskalács

Arany támogatók: Communitas Alapítvány, Strenger kft., Complex Gini House kft., DXF kft.

Ezüst támogatók: Creativ Hobby Shop, Univer kft., Hydroproof kft., Dr. Bónis István és Dr. Bónis Csaba – fogászati rendelő, Microderma kft., ADM electronic kft., Romániai Máltai Segélyszolgálat, Győri Sánta Kinga festőművész, Esbal Rulmenți kft., Studio Z kft., Auto Check Center – Service Enga kft., Fittonia Gyógyszertár – Felsőbánya, Millennium Chocolate cukrászda, Mezőforte kft., Prodinamik kft., PrintZóna kft.

Bronz támogatók: Szentháromság Plébánia, Krisztus Király Plébánia, Parkdekor kft., Autobecoro kft., Kovács Richárd, Poan kft., Dr. Korponay Barna – állatorvosi rendelő, Mazur Réka, Varga Béla, Várvédő Zsolt – műkereskedő, Dr. Körmendy Emese – fogászati rendelő, Dr. Kolozsi Rudolf – fogászati rendelő, Dr. Lévy Lehel és

Boglárka – fogászati rendelő, Raffay Levente, Valdman István – ügyvéd, Rákóczi Ferenc Róbert, MAVASZ – Máramarosi Magyar Vállalkozók Egyesülete, Solarcenter kft., Forte Grup kft., Forensis Design kft., ApiLand kft., Bahama Pékség, Teleki Magyar Ház, Big Studio kft., Medve Panzió, Interlib.ro, Idea könyvtér, Moda Comoda, Barabara, Turullo Resort, Feva International kft., Igazi Csíki sör, Barabas&Co kft., Garden Art kft.

További támogatók: Dentisan kft., Diénes Áron, Dr. Hegedűs Ildikó és Attila – fogászati rendelő, Dr. Oláh Imola – fogászati rendelő, Dr. Varga Gizella – fogászati rendelő, Jaklovsky György, Cucubau üzlet, Mazur István, Div Design kft., Kishegy Balázs, Ziegelstein kft., Big Fish üzlet, Várady Csongor, Hotel Diafan, Farkas Juliánna – könyvelő, Compact üzlet, Dr. Bogdán György – állatorvosi rendelő, Dr. Havrilla Mónika – fogászati rendelő, Homecomputers.ro, Computherm, Dr. Kirchmaier Péter, Komlósi Judit – audit könyvvizsgálói iroda, Art Butik üzlet, Dr. Varga László, Brataridinsilicon.ro

Médiapartnerek: Bányavidéki Új Szó, Nagybánya.ro, Transindex, Erdély.ma, Szatmár.ro, Szatmári Friss Újság, TelePlus, Kirsch Production, MTVA, Sziget TV

Külön köszönet Marosán Zoltán műépítésznek a támogatások megszerzésében való együttműködéséért! Továbbá köszönjük a Szentháromság és a Krisztus Király plébánia, valamint az Óvárosi Református Gyülekezet segítségét.

19.10-20.00 óra: Nagybánya Bár, a Lendvay Márton Színjátszó Kör koncertje (nagyszínpad). A Budapest Bár sikeres zenei vállalkozás mintájára a nagybányai műkedvelők is összeállítottak egy kávéházi muzsikát idéző előadást. Örökzöld táncdalokat, filmslágeret, kuplékat hallhatunk, kiváló ízléssel összeállított újszerű előadásban, kifinomult cigányzenei háttérrel - régi nagybányai vendéglők hangulatát idéve. (Esőhelyszín: Bábszínház)

19.30-20.20 óra: *RapidRandi* - ismerkedj a 10. Főtér Fesztiválon! 10-szer 5 percnyi lehetőség az első 20 vállalkozónak (10 fiú, 10 lány) arra, hogy megismerj valaki igazán különlegesét. Lehet, hogy az első randi után újra találkozni fogtok...? Különböző korosztályoknak - pénteken a 16-20 éveseket várjuk! Helyszín: RapidRandi Sátor (Míves Sátor)

20.00-20.30 óra: Az EKE Gutin Osztyájának „*Itthoni tájaink, amelyeket sokan nem ismerünk*” című vetített képes előadása (kisszínpad). (Esőhelyszín: Bábszínház)

20.30 óra: *A Szomszédnéni Produkciós Iroda humorelőadása* (kisszínpad). (Esőhelyszín: Bábszínház)

21.00 óra: *Tankcsapda koncert* (nagyszínpad).

22.30 óra: *Buli a Vinkliben.*

Szeptember 19., szombat:

10.00 óra: *A Kelekótya együttes gyermekkoncertje* (kisszínpad). A Kelekótya együttes 2001-ben alakult Baróton. Fennállása óta a saját szerzemények mellett a gyermekirodalom megzenésített értékes darabjaival – a Kaláka, Sebő Ferenc, Bojtorján, Halász Judit és mások dalait tolmácsolva – szól a mostani és valamikori gyermekekhez. A hatagú zenekar elsődleges célja, hogy hagyományos száraz hangszerekkel (nagybőgő, furulya, mandolin, hegedű, gitár stb.), az élő előadásmód átütő erejével közvetítse a magyar irodalom – Kányádi, Weöres, József Attila és mások – műremekeit. (Esőhelyszín: Bábszínház)

11.00-19.00 óra: *Kézműves Szombat a Míves Sátorban a Teleki Magyar Ház szervezésében*

11.00-19.00 óra: *LEGÓ-tér, szabadtéri legózás a Cucubau üzlet jóvoltából.* (Esőhelyszín: Bábszínház)

11.00 óra: *Kapaszkodj fel a huszonötödikre! - Rekeszmászás (sörösláda-mászás) a 25 éves gr. Teleki Sándor cserkészcsapat szervezésében* (nagyszínpad)

11.15 óra: *Óvodásaink színre lépnek, a nagybányai magyar óvodai csoportok közös játéka az Iskoláinkért, Gyermekünkért Egyesület szervezésében, majd közös süteményezés* (kisszínpad). (Esőhelyszín: Bábszínház)

11.30 óra: *Építsük meg a Főteret kartonpapírból!* Építőjáték I-IV. osztályosok számára a Nicolae Iorga Általános Iskola szervezésében. Közreműködnek Futó Krisztina és Edmund műépítésszek. (Esőhelyszín: Vinkli)

11.40-12.00 óra: *Indul a Családi Kalandtúra - a Családi Fészek, Nagybányai Magyar Családok Közössége szervezésében.*

12.00 órától: *Csakazértis Városis-*

mereti Vetélkedő – öntevékeny szabadterei városismereti játékok, térképpel és feladatlapokkal, 10 éves kortól minden korosztálynak. Nevezés 12.00-15.00 óra között a TMH sátorban, családosan vagy egyénileg, max. 3 fős csapatokban. A játék 18.00 órakor a feladatlapok leadásával zárul. Szervezők: Teleki Magyar Ház, gr. Teleki Sándor cserkészcsapat.

12.30 óra: *Magyar Népi Gyógyászat sátor (jurta) bemutatása, előadás.* Gyógynövények, borogatások, kenés, inazás, csontkovácsolás, ólomöntés, piócázás, gyógyító beszélgetés, természetes népi gyógyító szerek, hagyományos módszerek képzett népi gyógyászok közreműködésével, a Magyar Népi Gyógyászat Egyesület és a Családi Fészek (Nagybányai Magyar Családok Közössége) szervezésében (gyógyítás a fesztivál teljes ideje alatt). Előadást tart Géczy Gábor.

13.00 óra: *A Németh László Líceum a Fesztiválon* (kisszínpad). Marton Lili: Taligás király - mesejáték - a VI. osztály előadásában. (Esőhelyszín: Bábszínház)

13.30-15.00 óra: *A Németh László Líceum a Fesztiválon* (kisszínpad). Bemutatkoznak a Németh László Elméleti Líceum zenei tehetségei: Farczki Dóra, Mastan Lorena, Vlaszács Leó, Alföldi-Lakatos Tibor, Bak Péter, Koncsárd Balázs. (Esőhelyszín: Bábszínház)

14.00-16.00 óra: *A Németh László Líceum a Fesztiválon - Aranyosztály 2015, a IX-XII. osztályok vetélkedője.* (Esőhelyszín: Vinkli)

15.30-17.30 óra: *„Segítséééé!!! Vendégek jönnek!”* - tréfás akadálypálya a gr. Teleki Sándor cserkészcsapat szervezésében, elsősorban családoknak, vagy három fős csapatoknak. Regisztrálás 15 órától a cserkészsátornál.

- folytatás a 4. oldalon -

A 10. Főtér Fesztivál - Nagybányai Magyar Napok 2015. programja

- folytatás a harmadik oldalról -

16.00-17.00: A Németh László Líceum a Fesztiválon - Merj és nyerj! Vetélkedő IX-XII-es diákok és egyetemisták részére, a Németh László Líceum Diáktanácsának szervezésében. Beválalós vagy, és szereted a kihívásokat? Akkor ez a verseny neked szól! Jelentkezz két barátoddal, tréfás és szórakoztató feladatok megoldására! Tedd magad próbára, mert aki mer, az nyer!!

16.00-16.30 óra: Zumba a téren (kisszínpad)

16.30-18.30 óra: A Németh László Líceum a Fesztiválon - Kosárlabda bajnokság V-VIII. valamint IX-XII. osztályosok számára, a Nicolae Iorga Általános Iskola magyar tagozatos diákjaival. A bajnokságon bíraskodik: Szkiba Sándor tornatanár és Berar Levente

16.40 óra: Az „Üzlettér, vásártér, főter” című szabadtéri kiállítás bemutatója a Nagybánya.ro és a Mavász (Máramarosi Magyar Vállalkozók Egyesülete) szervezésében (kisszínpad). (Esőhelyszín: Fekete Sas előadóterme)

16.50 óra: Győri Sánta Kinga „Pipacsok a téren” c. festészeti kiállításának, valamint a „Genius Loci” - Képzőművészeti Tehetségsegítő Műhely tárlatának bemutatása (kisszínpad). (Esőhelyszín: Partner Galéria). A kiállítás a Partner Galériában tekinthető meg (Felsőbányai utca 13. szám)

17.00-18.30 óra: Nótaest a Vinkliben egy pohár balatoni bor mellett, fel lép a szamosardói Bakator táncegyüttes. Szervező: nagybányai RMDSZ.

17.30-18.15 óra: Belloni, a bűvész - előadás felnőtteknek (kisszínpad). (Esőhelyszín: Fekete Sas előadóterme)

18.00-18.40 óra: Rádiókabaré 10, a Lendvay Márton Színjátszó Kör előadása a Bábszínházban

18.30-19.10 óra: Berena-koncert. Muzsikál a nagybányai Berena Zenekar (nagyszínpad): Markó Botond – hegedű, Alföldi-Lakatos György – kobza, Moldován Balázs – nagybőgő, ütőgardony, Alföldi-Lakatos Tibor – dob, brácsa. (Esőhelyszín: Vinkli)

19.20-20.00 óra: A Torpedó együttes koncertje (nagyszínpad). Az együttes tagjai: Czol László (szóló gitár, vokál), Czol Ernő (basszusgitár), Moldován Balázs (dobok). A tehetséges fiatalokból álló együttes inkább rockzenét játszik, de reggae, ska, blues és country jegyeket is észrevehetünk zenéjükben. (Esőhelyszín: Bábszínház)

20.00-20.50 óra: RapidRandi - ismerkedj a 10. Főtér Fesztiválon. 10-szer 5 percnyi lehetőség az első 20 vállalkozónak (10 fiú, 10 lány) arra, hogy megismerj valaki igazán különlegesét. Lehet, hogy az első randi után újra találkozni fogtok? Különböző korosztályoknak - szombaton a 20-30 éveseket várjuk! Helyszín: RapidRandi Sátor (Míves Sátor)

20.00-20.40 óra: Cserkésznek lenni jó! - a nagybányai gr. Teleki Sándor, a máramarosszigeti Hollósy Simon, a hosszúmezői Bocskai István cserkészcsapatok, valamint a szamosardói és színérváraljai alakuló csapatok közös táborúza a téren. Táborúztatók: Szeredai Norbert és Nám Zsolt.

21.00 óra: LGT koncert: „Miénk itt a tér” - Somló Tamás és Zenekara e-

lőadásában (nagyszínpad)

22.30 óra: Ifjúsági buli a La Mous-tache-ban, dj. Fóris Attila

22.30 óra: Buli a Vinkliben

Szeptember 20., vasárnap:

10.00-10.30 óra: A Németh László Líceum a Fesztiválon - Népi gyermekjátékok - II-IV. osztály (kisszínpad). (Esőhelyszín: Bábszínház)

10.30-11.20 óra: Belloni, a bűvész - gyermekelőadás (kisszínpad). (Esőhelyszín: Bábszínház)

11.00-17.00 óra: Kézmíves Vásárnap a Míves Sátorban a Teleki Magyar Ház szervezésében

11.45 óra: Mondókázás - a nagybányai és a máramarosszigeti Baba-Mama Klub foglalkozása apróságainkkal (kisszínpad mellett). (Esőhelyszín: Bábszínház)

11.30-13.30 óra: Fussuk körbe a várfalat - futóverseny minden korosztálynak a nagybányai városmagot körülölelő egykori várfal mentén. Indulás zöld pólóban a főtér közepéről. 14 éven aluli gyermekek felnőtt kíséretében jelentkezzenek! Útvonal: Főtér - Híd-utca (Podul Viilor) - Nagypénzverő utca (Monetáriei) - Fazekas utca (Olarilor) - Postarét (Horea) - Várdomb utca (Pintea Vi-teazul) - Gellért utca (22 Decembrie) - Mészárosok bástyája - Postarét (Horea) - Jókai utca (Carpați) - Várkert utca (Argeșului) - Kígyó utca (Andrei Mureșanu) - Timár utca (Tineretului) - Lendvay utca (Pietrosului) - Kőrös utca (Crișului) - Malomárok utca, vagy Potyok-part (Rodnei) - Híd utca (Podul Viilor).

12.00-12.40 óra: Nicolae Iorga Általános Iskola VI. osztályának előadása: „A fájós fogú oroszlán” (kisszínpad). (Esőhelyszín: Bábszínház)

12.45 óra: A Németh László Líceum a Fesztiválon (kisszínpad). A Németh László Elméleti Líceum kórusának előadása, karnagy: Fülöp Gábor. (Esőhelyszín: Bábszínház)

13.00-14.00 óra: Ebéd a téren. Étel-ital-finomságok, avagy az Igazi Csíki sörötől a helyben sült malacig, a Gál étkezde gulyásától a balatoni borokig. Helyszín: Étel-ital-finomságok sor.

14.30-15.00 óra: A Krisztus Király Plébánia fiataljainak zenés előadása (kisszínpad). (Esőhelyszín: Bábszínház)

15.00-15.40 óra: A Schola Rivulina énekkar (Szentháromság-templom) koncertje (nagyszínpad).

16.00-16.50 óra: Nm. Ft. Schönberger Jenő szatmári római katolikus püspök lelképásztori találkozója a Főtér Fesztivál résztvevőivel (nagyszínpad). (Esőhelyszín: Szentháromság templom)

17.00 óra: Öt festmény gazdára lel - sorsolás a Teleki Magyar Ház felújítását segítő téglajegy-tulajdonosok között (nagyszínpad).

17.15-19.00 óra: „Sirítsd meg, fordítsd meg!” - bányavidéki táncház-találkozó a Teleki Magyar Ház szervezésében. Színpadra lépnek Nagybánya, Máramarossziget, Szamosardó, Koltó, Domokos néptáncosai. A rendezvény díszvendége a Nyíló Akác Néptáncgyüttes, Erőmihályfalva (nagyszínpad). Utána: közös, nagy táncház a téren. Muzsikál a Berena Zenekar.

19.00 óra: Díjátadás (nagyszínpad).

MIKOLA ANDRÁS:

Színek és fények (5.)

- részlet -

A gimnázium hetedik osztályába léptem 1901-ben, amikor a Hollóssy-iskola kiállítást rendezett Szatmáron, a városháza nagytermében. Kiállítottak: Hollósy Simon, Ferenczy Károly, Thorma János, Iványi Grünwald Béla, Csók István, Nyilassy Sándor, Rudnay Gyula, Szablya Ferenc, Lovagh Ernestin és az iskola akkori többi tagjai. A kiállítást szinte naponta látogattam, s megbotránkozva hallgattam Szatmár „társasági” alakjainak éretlen megjegyzéseit.

Éreztem, hogy valami újszerű művészet hirdetői ezek a képek. Új színharmoníák, új ízlésű kompozíciók, a ter-

meszet meglátásnak új igazságai szólnak hozzám.

Csupán Ferenczy Károlynak napsütésben festett önarcképe volt - színezésénél fogva - nehezen érthető számomra. Miért lila színű a füle, miért zöld az arca? (Úgy is hívtuk egymás közt, hogy „a lila fülű ember”). Egy pasztellképe is függött a kiállításon, versenylovakkal, dekoratív leegyszerűsítéssel, a gyepepen álló lovon zöld reflexek csillogtak. Rá is akasztottak egy cédulát: „Ki a fene látott zöld lovat és okos patikust?” A szellemeskedés nem volt eredeti, sőt ízléstelennek találtam, s a cédulát eltávolítottam.

Aztán később, amikor festőiskolai tanárt kellett választanom, Ferenczynek írtam...

Hollósyt mindössze egyszer láttam a következő év nyarán, amikor a festőiskolát kerestem a ligetben. Meg is ta-

láltam, de rendkívül különösnek tetszett, hogy ez az iskola nem hasonlított semmiféle addig látott iskolához.

A Jókai-dombon szénatartóból átalakított csűr állott, udvarát fonott sövénykerítés övezte. Egy pódiumon ült a modell. Körülötte excentrikus ruhába öltözött, idegen nyelveket beszélő festők ültek, akik túlzott és kitartó kíváncsiságot köhajtással lohasztották le.

Ekkor pillantottam meg Hollósyt, aki az iskolába jött föl, fehér dolgozóköpenyben, szandálban.

Jól szemügyre vettem! Dús fekete haja homlokába lógott, termete zömök, nagy erejű férfit mutatott.

Később, amikor én is a festőiskolába jártam, sokat hallottam varázslatos, vonzó egyéniségéről, és arról a lelkesedésről, amellyel tanítványai körülvették. Közvetlen ismerettségbe sohasem kerültem vele, mert a következő évben is-

kolájával együtt eltávozott Nagybányáról. Télen Münchenben, nyáron Fonyódon vagy Bánffyhunyadon, majd Tűcsőn dolgozott. Ott üttötte ki kezéből az ecsetet a halál.

Emlékszem Hollósynak a Nagybánya és Vidéke című helyi lap egy régi számában megjelent írására. Ez az írás, mely Hollósynak a művészetről vallott nézeteit tükrözi, valósággal eksztázisba hozott, és a kinyilatkoztatás erejével hatott rám. Én már csak ennyit kaptam az alapító mestertől, Hollósy Simontól, de egy életen át elkísértek szavai, és útmutatással szolgáltak művészi pályámon.

- folytatjuk -

Elfoglalta helyét Nagybányán a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága által indított **Petőfi Sándor Program** ösztöndíjasa. **Bogdán Tibor** szeptember elsején érkezett és kilenc hónapon át dolgozik a szóránymagyarságot segítő program keretén belül. Minden érdeklődőt szívesen lát a **Teleki Magyar Házban**, de elérhetik őt e-mailen (**bogdan_tibor@yahoo.com**) vagy telefonon (0761-937196) is.

Péter Károly jegyzete:

Utólag okosnak lenni

Az utóbbi időben Traian Băsescu volt államfő mindent megtesz, hogy bebizonyítsa: milyen okos ember lett belőle. Arra azonban nem gondol, hogy már egy okos észrevétel sem számít annyira okosnak, ha túl későn jön, s akkor hogyan számítának okosnak azok a bárgyú hozzászólások, amelyek levitézlése óta szájából naponta elhangzanak?

De tegyük fel, hogy csodával határos módon volt elnökünk utólag jött rá bizonyos dolgokra, utólag okosodott meg.

Csak hogy van két nagyon ideillő közmondás: „A buta utólag jön rá” és „Utólag okosnak lenni olyan, mint előre hülyének!” Tehát, bizonygatván utólagos okosságát, igazság szerint azt bizonygatja, hogy korábban milyen buta volt. Itt jegyzem meg, hogy szívem szerint „buta” helyett inkább használnám azt a szót, amelyik a második idézetben a felkiáltó jel előtt szerepel, s amelyiket nyelvjavítóm késsel aláhúzott, de „kulturált” szövegem nem hiszem, hogy elbírná az obszcén kifejezést.

Hát akkor mit csináljon jegyzetem főhőse? Én megmondom őszintén: hallgasson már el, legalább annyi időre, amennyire szükségem van ahhoz, hogy emlékezetemből kitöröljem.

LŐRINCZI LÓRÁND:

Menekültáradat előben

Nemrég Budapesten jártam, és úgy gondoltam kimegyek a Keleti pályaudvarra. Saját szememmel akartam látni a bevándorlókat, akikről ma fél Európa vitázik. Kik ezek az emberek, miért jönnek tömegével Európába?

A Baross téren nagy embertömeg, nyomott zsbaj és pokrócok tömege fogadott. A gyerekek labdázta, az asszonyok a pokrócokon ültek, a férfiak meg csoportokba tömörülve beszélgettek, vitatkoztak. A sokaságban itt-ott külföldi újságírókat lehetett látni, amint irogatják beszámolóikat laptopon, a főbejárat előtti téren pedig kamerák serege rögzítette az eseményeket és a deklarációkat.

Ami feltűnt, az a mindent elárasztó szemét. Tudtam, hogy nem patikába megyek, de amit láttam, minden várakozásomat felülmúlt. Ezért mikor észrevettem, hogy egy arab asszony a pokróca környékén sepreget, odamentem s megpalsoltam. Szép példakép volt a többiek számára.

Az is feltűnt, hogy nem láttam erősen lefogyott, netán csont és bőr alkatú személyt. Mindannyian normális testűllyal rendelkeztek, s öltözkűik is rendszerben volt. A levegőben viszont ott lappangott a feszültség. Itt-ott kiáltások, keménykedések hallatszottak, az aluljáróban dolgozó eladók pedig – saját bevalásuk szerint – nem érezték magukat biztonságban.

Menekültek, vagy érdekvándorok? – tettem fel magamnak a kérdést. Téves lenne valamennyiüket egy kalap alá sorolni. Voltak köztük olyanok is, akik nehez próbákon mehettek át, vagy barátkozásra nyitottak voltak. De az összképet tekintve, állítom, nem ők voltak a mérvadók.

Egy valódi menekült, ha eljut egy öt befogadó vagy továbbsegítő országba, tisztelettuóán viselkedik. Nem arrogáns és pofázik, üvölt a regisztráló hatóságokra, zászlót éget és hazugságokkal járattja le az országot, amiért az nem az ő akarata szerint táncol. Sokatmondó adat: Svédországban csak az idén több mint 1 500 svéd nőt erőszakoltak meg a bevándorlók.

Opportunisták – mondta róluk nemrég egy tősgyökeres szír asszony Bulgáriában. Orbán Viktor miniszterelnök szerint sem azért jönnek Európába, mert biztonságot keresnek, hanem mert jobb életet akarnak. De „a jobb élethez nem fűződik alapvető jog, csak a biztonság-hoz és az emberi méltósághoz” – húzta alá a Bildnek adott interjújában.

Mégis, melyek a fő faktorok, amelyek ezt a hirtelen jött bevándorlási hullámot elindították? Egyes elemzők szerint az ottani sajtó adta az impulzust, ígérve nekik földi paradicsomot Európában, főleg Németországban. Az ott-honi körülményeik pedig az elmúlt években kaotikusak lettek, életszínvonaluk degradálódott. E válság előidézője – a kínai állami hírügynökség szerint – első-sorban az Egyesült Államok. Hamis ürügyek alapján végrehajtott Iraki offenzíva, 162 ezer halott, civilek milliói menekültek el Irakból. „Arab tavasz” felkelések Tunéziában, Egyiptomban, Líbiában, Jemenben és Szíriában, melyek politikai felfordulást, gazdasági visszaesést, társadalmi zavart idéztek elő. Ezzel egyidőben jelentek meg a Mohamed gyakortlatát követő gyilkos iszlamista csoportok, mint az *Iszlám Állam*, írta a szerző.

A kicsi és az álszentek

Érthetetlen, hogy amíg Németországban elviselhetetlenné nem vált a helyzet, a valódi okok kevés európai politikust érdekeltek. A diskurzus csak a tünetek kezeléséről, a kvótákról és a befogadásról szólt. Ami arra enged következtetni, hogy politikai háttere is van ám a dolognak. Erre utalnak a helyzetet a maguk javára kihasználó, nagyobb európai egységet követelő hangok is, a bevándorlást bátorító korábbi német nyilatkozatok, az európai határvédelmi normákat betartó Magyarországgal szembeni osztrák politikai hazugságkampány

és nyugati sajtóhadjárat, valamint a határvédelmet semmibe vevő, tranzitfolyósó funkciót betöltő országok (Görögország, Olaszország) hallgatólagos támogatása. Egyes PR-laborokban még hamis videókat is gyártottak az uniós szabályok betartásához ragaszkodó magyarok ellen. A bicskei menekültek életét és testi épségét védő rendőröket például kegyetlenkedő rendőrökként ábrázolták (a csalást nemrég a stájerországi *Kleine Zeitung* nevű napilap leplezte le), majd az így kreált felvételek „kegyetlen magyarok” címszó alatt jelentek meg a *New York Times*-ban, *BBC*-ben, *Daily Telegraph*-ban és sok más helyen.

Nem csoda, hogy *Szijjártó Péter* kül-gazdasági és külügyminiszter szerint a képmutatás Európa-bajnoksága zajlik. Az elmúlt hónapok világossá tették, hogy Európát nem csak a migránsok lepték el, hanem sokkal inkább a bevándorlási folyamatot pártoló irodás álszentek, akik-től már nincs mit várni (a humanista papolókat az sem érdekli, hogy dumáik édeskevésnek bizonyultak a milliók integrálásához, akiket az elmúlt évtizedekben Nyugat-Európába behívtak, mint olcsó munkaerőt). De *Mirjam* szavaira érdemes odafigyelni. A tízéves keresztény kislány Irakból származik, és egy menekülttáborban él, ahol egy riporternek a következőket mondta:

Mirjam: – Volt egy házunk, ahol nagyon vidáman éltünk, és ez itt nincs. De hála Istennek, Ő gondoskodik rólunk.

Riporter: – Mit gondolsz, Isten szereti azokat is, akik bántottak téged, vagy nem?

Mirjam: – Szereti őket, de nem szereti a Sántát.

Riporter: – Mit érzel azokkal szemben, akik az otthonod elhagyására kényszerítettek és nehéz helyzetbe hoztak?

Mirjam: – Nem akarok nekik semmi rosszat, csak azt kérem Istentől, bocsásson meg nekik.*

Csodálatos vagy, kis *Mirjam*. Isten valóban megbocsát ott, ahol őszinte a bűnbánat és a bocsánatkérés. Ahol viszont hiányzik a hit, mert Isten munkáját álmodozásnak s képzelgésnek tartják..., de ugye, ez már nem ránk tartozik?

*** Az interjú a Magyar Kurirban olvasható.**

Várady Emese, Szilágyi Domokos első szerelme

2012-ben jelent meg a viszontagságos, vívódásokkal teli, „örvényes” életű, tudásra szomjas, igazságszerető Várady Emese Tartozás című könyve, amelyet a szerző „palackba zárt üzenetek” tekintett.

Várady Emese 1939-ben egy Szamos-menti faluban született. A kommunista rendszer mindenkinek érthetően prédikáló, munkaszerető édesapját kuláknak nyilvánította, és börtönbe vetette. „Kulákné”, tanítónő édesanyja két hónapig raboskodott.

Várady Emese az ötvenes évek első felében a nagybányai Vegyészeti Középiskolában, majd a Színesfémkohászati Műszaki Kézépiskolában, 1955-től pedig a helyi magyar líceumban tanult. 1956-ban felvették a Bolyai Egyetem magyar nyelv és irodalom karára.

1956-ban ő is hordta az elesettek emlékére készített gyászszalagot, és részt vett az egyetemisták forradalommal kapcsolatos vitáiban. 1958 őszén házkutatást tartottak diákokthon-beli szobájában, majd kicsapták az egyetemről, mert a felvételin nem vallotta be származását, és azt is eltitkolta, hogy édesapja politikai fogoly volt.

Szilágyi Domokoshoz fűződő kapcsolatát így jellemzi: „Ebből ugyanis nem testileg, hanem szellemileg megnyomorodva vetett partra a nagy érzelmi ár... Tanultam, fejlődtem mellette, csodáltam az esztét, a könnyedségét, ahogy szétbontott, rendszerezett, ahogy verselt.”

Sziszit nem tekintette szilárd jelleműnek. A költő Hervay Gizellát vette feleségül, majd ismét megházasodott.

Várady Emese a szatmári Egészségügyi Technikum elvégzése után a nagybányai kórház sebészeti osztályán dolgozott, aztán egy mérnökkel kötött házasságot. Két gyermek anyjaként is megpróbált helyt állni.

Bevallotta, hogy hajlamos a kacérkodásra, de nős emberekkel nem flörtölt.

Nyolc hónapig nem élt férjével, mert megtudta, hogy az megcsalta őt. Családja nehezen meggyőzte, hogy bocsásson meg élettársának. Ezután házasságukat ritkán zavarták meg nézeteltérések.

Várady Emese életét 1976 nyarán gyógyíthatatlan betegség oltotta ki.

A csinos Emesét a nagybányai magyar líceum önképző körének egyik ülésén láttam először.

Két osztálytársamnak elárultam, hogy szeretnék találkozni vele. Másnap örömmel újságolták nekem, hogy vasárnap délután három órakor a nagybányai régi főtér cukrászdája előtt találkozhatom vele. Azt tanácsolták nekem, hogy egy piros szegfűt tűzzek a bársonykabátom hajtókájára.

Vasárnap már fél három körül türelmetlenül sétálgattam a cukrászda előtt. Úgy éreztem, hogy a szívem a torkomban dobog, amikor a toronyóra mutatója a harmas számhoz közeledett. Miután fél négyig hiába várakoztam, csalódottan, lehajtott fejjel bandukoltam a kispia felé. Egyszer csak ismerős hangok ütöttek meg a fületem. Amint hátra fordultam, megpillantottam a két osztálytársam.

- Jóska, ne búsulj, fel a fejjel! Ne haragudj Emesére! Nem beszélünk vele, beugrattunk téged - mentegetőztek mosolyogva tréfacsináló barátaim.

A hetvenes években egyszer-kétszer véletlenül találkoztam volt egyetemi kolléganőmmel a nagybányai piacon. A munkahelyéről, a házasságáról beszélt, de Domi nevét nem ejtette ki, a múltat nem idézte fel.

Boczor József

Elhunyt Kaszta István író, újságíró, helytörténész

Életének 75. évében, 2015. szeptember 13-án, hosszú szenvedés után Nagybányán elhunyt **Kaszta István** helytörténész, író, újságíró.

„A halál nekem nem fekete börtön, nem fájlaló, nem is rút semmiképpen: egy ajtó bezárul itt lenn, a földön, s egy ajtó kinyílik ott fenn, az égben - ez a halál.”

Utolsó földi útjának legvégén próbáljuk értékelni **Kaszta István** az élet sok területén kifejtett rendkívül gazdag tevékenységét, de főképpen helytörténeti írásait, mert ebben ért el kimagasló teljesítményeket. Végtelenül aprólékos, pontos, jól dokumentált helytörténeti kutatást végzett évtizedeken keresztül, és eredményeit érdekes, figyelmet lekötő írásai, kötetei örökítik meg. Elsősorban szülőföldjére koncentrált. Szerette szülőföldjét, a szilágysági tájakat, településeket, és onnan hozta a rengeteg ismertető anyagot, a régebbi emberek emlékét, rokonai, ismerősei hagyatékát, ami magyar történetünknek egy kis szeletkéje.

Rendkívül fontos munkát végzett, hiszen kevesen szánják rá magukat sok időt és energiát igénylő kutatásra. Ez a tevékenység áll a szép számban megjelent kötetei mögött. Nem kevésbé volt fontos újságírói tevékenysége is. Írt és dolgozott 2003-tól kezdődően, súlyos betegségének utolsó napjáiig. 8-10 kötetének címei is tükrözik azok helytörténeti tartalmát.

Saját vallomása szerint, mint késői utód, gondolkodásáról mondta: tisztelem és igyekszem ápolni őseim emlékét, és ebben magam mögött érzem családtagjaimnak türelmes segítségét, megértését, biztatását. Ó jól ismerte Hamvas Béla megállapítását: „A fény csak abban válik áldássá, a ki másnak is ad belőle”. A **Kaszta**-könyvek információktól gazdagok. Cikkeinek sokasága is mind, kivétel nélkül ezt az információs tárházat gazdagítja. Ily módon válik megkerülhetetlenné **Kaszta István** munkássága szűkebb hazánk, a Szilágyság-Szatmár-Máramaros régió iránt érdeklődők számára.

Azzal a reménnyel hajtunk fejet gazdag életpályája előtt, hogy közösségi elkötelezettségét méltó módon átörökökthetjük az új nemzedékekre.

Áldott és örök legyen emléke!

H. F.

Temetése szeptember 15-én, kedden délután 16 órától volt a Postaréti (Horea utcai) temetőben.

Humor-zsák

A nagypapa elviszi az unokáját a játszótérre. Meglátanak egy gilisztát, amint éppen kibújik a földből.

- No, kisunokám, fogadjunk! Ha vissza tudod dugni ezt a gilisztát a lyukba, akkor nyersz tőlem egy tizest - mondja a papa.

Az unoka elővesz egy hajlakkos sprayt, befújja vele a gilisztát, és simán visszanyomja a lyukba. A nagypapa fizethet.

Másnap megint mennek sétálni, és ekkor egy százaszt vesz elő a nagypapa.

- Megint fogadjunk, nagypapa? - kérdezi a kisrác.

- Ja, nem, ezt a százaszt a nagymama küldi neked!

A második világháborúban bevetésre indul egy bombázórepülő. A pilóta indulás előtt előhúzza egy 38-as pisztolyt és odaszól a navigátornak:

- Tudod, ez mire való?
- Nem, mire? - kérdezi a navigátor.
- Azoknak a navigátoroknak tartogatom, akik miatt eltévedünk!

Erre a navigátor előhúzza egy 45-öst.

- Az meg mire való? - kérdezi a pilóta.
- Hogy őszinte legyek, én előbb fogom tudni, ha esetleg eltévednénk...

Béla odamegy Zsuzsihoz:

- Mondd, Zsuzsi, eljőnnél velem moziba valamikor?
- Igen, Béla, elmennék veled.

Később Lajos is odamegy Zsuzsihoz:

- Mondd, Zsuzsi, eljössz velem vacsorázni valamikor?
- Nem, mert akkor Bélával megyek moziba!

- Te, az én kutyám szerintem nagyon jó rendőr-kutya lenne!

- Miért? Jó a szimata és fegyelmezett?
- Nem! Szereti a fánkot, és tökhülye.

A férfiak megyénkénti osztályozása:

20-30 éves : Heves megye
30-40 éves: Vas megye
40-50 éves: Békés megye
50-60 éves: Tolna, de megy-e?

Jézus ül az apostolai körében. Előhúzza egy kenyeret, megtöri:

- Ez a testem...
Elővesz egy bort, kibontja:

- Ez a vérem...

Elővesz egy majonézt. Júdás felpattan és rákiált:

- Ezt most hagyd abba, kérlek!

- Hogy nézel ki! Így akarsz a tévében biztonsági őrt játszani? Láttad te már Chuck Norrist szandálban?

- Hát az egyik filmjét szandálban néztem meg.

- Uram, maga azt mondta, hogy a vendéglő új vezetés alá került. Pedig én még mindig a régi főnököt látom ott.

- Igen, uram, de megnősült.

Kovácsot megszólítja az utcán egy sorsjegyárus:

- Uram, ragadja meg a szerencsáját, vegyen tőlem kaparós sorsjegyet!

- Köszönöm, de nem akarok nyerni.

- Parancsoljon - erősködik az árus -, van olyan is, amelyik nem nyer.

- Ide nem ülhetnek önkök, ez a szék XIV. Lajosé!

- szól a múzeumi teremőr.

- Ha jön, majd felállok!

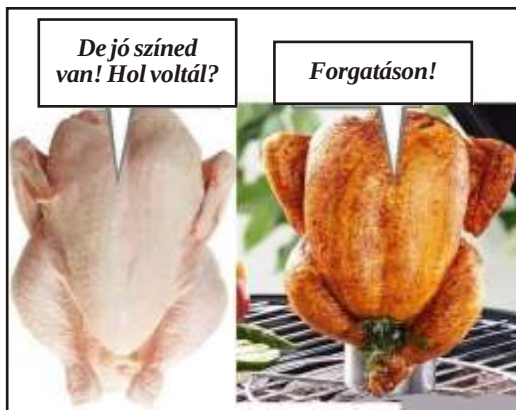
A bíró kérdezi a vádlottól:

- Miért lopta el azt az autót?

- Szó sincs lopásról! - feleli a vádlott. - Azt hittem, gazdátlan kocsik.

- Miből gondolta?

- A temető mellett állt.

- A falusi kocsmában cigányzene mellett mulatnak a gazdagok. Az egyik odainti magához a prímást:
- Te, Zsiga! Tudod-e, hogy nyitva van a szlicced?
- Nem, de tessék eldúdolni, majd utánajátsszom!

- Hát te meg hol voltál, Béla?

- Kórházban. Cenzúráztak.

- Hogyhogy?

- Kivágtak belőlem néhány fontos részt.

A királyfi bejelentkezik a kínai császárhoz, hogy szeretné elvenni a lányát. A császárnak az a feltétele, hogy a királyfi állja ki a három legszörnyűbb kínai kínzást. A királyfi beleegyezik. Elmegy aludni a számára előkészített szobába, és reggel egy nagy kővel a hasán ébred, rajta felirat:

„Első legszörnyűbb kínai kínzás: 50 kilós kő a mellkason!”

A királyfi röhög egyet a primitív feladaton, könnyedén felkapja a követ, majd kidobja az ablakon. A zuhanó kő másik oldalán azonban meglát egy feliratot:

„Második legszörnyűbb kínai kínzás: bal here a kőhöz kötve!”

A kő már túl messze van, hogy elkapja, ezért utánaugrik, ki az ablakon. Ekkor az ablak külső oldalán megpillantja a harmadik feliratot:

„Harmadik legszörnyűbb kínai kínzás: jobb here az ágy lábához kötve!”

A román-magyar határon a magyar és a román határőr találunk egy dinnyét. A román azt mondja:

- Te osszuk el testvériesen!

Erre a magyar:

- Nem, nem, fele-fele.

- Monacóban betiltották a focit.

- És miért?

- A folyamatos határsértések miatt. Hol Franciaországba, hol Olaszországba pottyant át a labda.

Egy férfi iszonyú fejfájással, másnaposan ébred. Próbál erőt venni magán, hogy felkeljen az ágyból. Az ágya mellett talál két szem aszpirint egy pohár vízzel. A széken kikészítve tiszta, vasalt ruha, az egész szobában gyönyörű rend. Az asztalon egy üzenet:

„Drágám, reggeli a konyhában. Elmentem bevásárolni, sietek haza. Szeretlek!”

Kitámolyog a szobából, az egész lakásban minden a helyén, a konyhában meleg reggeli illatozik, mellette friss újság. A fia az asztalnál ül és reggelizik.

- Mondd, fiam, mi történt itt az éjszaka?

- Úgy volt, apu, hogy éjjel háromkor hulla részegen betámolyogtál az ajtón, összetörtél néhány bútort, odahánytál a nappali szőnyegére, és aztán beváltad a fejed a szobaajtóba.

- És akkor hogy-hogy ilyen rend van, és finom reggeli vár?

- Amikor anyu bevonszolt a fürdőszobába és próbálta rólad lerángatni a nadrágot, azt mondtad neki: Asszonyom, vegye le rólam a kezét, én nő ember vagyok!

Két autó összeütközik. A vezetők egymást szidják:

- Maga vak!

- Hogy lennék vak? Hiszen eltaláltam magát!

Gazsi figyelme a juhait legeltető székely bácsit, hogy milyen jóízűen eszi a finom, friss kenyerét és a szalonnát. A székely észreveszi Gazsit, ezért megkérdezi:

- No, Gazsi, kérsz egy harapást?

- Hát... igen.

- No erigy, Bodri!

Befogadás vagy kirekesztés – menekültek a magyar történelemben

Kettévágott kutyával megpecsételt szövetség, az első világháború alatt a Keleti pályaudvart előzőnlő menekültek és egy görög sziget Magyarország szívében. Az elmúlt hetekben a rádió- és televízióadók, valamint a különböző nyomtatott és elektronikus sajtótermékek szinte kivétel nélkül kiemelten foglalkoztak a menekültválsággal, nem ez az első olyan eset azonban a magyar történelem során, amikor az országba nagy számban érkeztek a hazájukat elhagyni kényszerülő migránsok. Bár sokan ideiglenes állomásnak tekintették Magyarországot, voltak, akik le is telepedtek hazánkban.

Sértődött harcosok

IV. Béla 1239-ben a tatár fenyegetés árnyékában, az ország védelmi erejének növelése érdekében engedte be az országba a tatárok elől menekülő, vagyis az ellenség harcmódorát ismerő kunokat. Kötöny fejedelem vezetésével – a történészek többsége szerint túlzó becsléssel – mintegy 40 ezer kun család érkezett az országba, ami mintegy 160-200 ezer embert jelentene, valójában azonban 40-70 ezer főről lehetett szó.

Az Alföldön letelepülő népcsoport és a magyarok között azonban már a kezdetektől folyamatosak voltak a súrlódások. A kunok 1240-ben a bánmonostori egyezményben elismerték a magyar király főségét, és hadi szolgálatuk fejében részleges adómentességet kaptak, valamint saját törvényeik szerint élhettek, ez utóbbi pont azonban számos feszültség forrása lett. A magyarok és a kunok ugyanis – eltérő életmódjuk miatt – nem tudtak zökkenőmentesen együtt élni, és a két nép jó kapcsolatát a kunok gyakori fosztogatásai sem mozdították elő.

Miután az 1241-ben a Magyar Királyság területére betörő tatár csapatok előőrseinek soraiban többen is kun katonákat véltek felfedezni, az ellentétek végképp kiéleződtek. Bár a háttérben az állt, hogy több kun fejedelem már korábban kénytelen volt behódolni a tatároknak, így azok katonáikkal együtt a támadókat erősítették, a magyar seregben elterjedt a szóbeszéd, hogy a kunok árulók. A felfokozott hangulatban a Rákos mezején magyar nemesek egy csoportja – kíséretével és családjával együtt – lemészárolta a *Bélával* korábban kiegyező kun fejedelmet, *Kötönyt*. A nomád nép ennek hatására, komoly pusztítást hagyva maga után, a Balkán irányában elhagyta a királyságot.

A kunok második, 1246-ban végbe- menő betelepítése már sikerrel járt. IV. Béla az újabb tatár támadástól tartva hívta be ismét az ázsiai népet az országba,

és a két fél a szövetséget – amellet, hogy a kun főemberek kettévágott kutyára is felesküdték – ezúttal már házasság útján is megpecsételte. A magyar király fiát, Istvánt (a későbbi V. István királyt) hozzáadta *Szejhán kán* lányához, *Erzsébethez*. A frigyből született meg a Magyar Királyság utolsó előtti Árpád-házi uralkodója, IV. (Kun) László. A kunok az évszázadok során szinte teljesen asszimilálódtak a magyarságba, kun származásuk azonban identitásképző tényezőként továbbra is jelen van a hajdani nomád népcsoporthoz tartozók leszármazottainak életében. Manapság Magyarországon a *Kun* a száz leggyakoribb családnév között szerepel. Jelenleg több mint nyolcezer *Kun* nevezetű család él az országban.

Ideiglenes szálláshely helyett új haza

Attól kezdve, hogy a törökök a 14. század derekán megvetették lábukat a Balkán délkeleti csücskében, az előlük menekülő szerbek folyamatosan áramlottak be a Magyar Királyság területére. Az előkelő szerb családokat a magyar uralkodók szívesen látták. Sok esetben birtokadománnyal is kedveskedtek a délszláv főnemeseknek, a gesztusnak azonban korántsem csak a felebaráti szeretet volt az egyetlen mozgatórugója. A délszláv menekültekben – a kunokhoz hasonlóan – ugyanis a magyar királyok elsősorban kiváló katonákat láttak, akik szívesen harcoltak az őket hazájuk elhagyására kényszerítő ellenségeik, az oszmánok ellen. A törökellenes harcokban való részvételük jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy Magyarország sokáig tartani tudta magát az idővel egyre gyakoribbá váló betörésekkel szemben.

A szerb betelepülés a 15-17. században felerősödött, majd 1690-ben elérte csúcspontját. Buda 1686-os visszavétele után következhetett a délvidéki területek felszabadítása, és a kezdeti sikerek következtében sokan ajánlották fel

a szerbek közül szolgálataikat I. Lipótnak. A Franciaország és a Német-római Birodalom között kirobbant pfalzi örökösödési háború azonban a Habsburg-császár (és magyar király) kétfrontos háborúba bonyolódott, és kénytelen volt csapatait visszavonni a Balkánról. A visszavonuló csapatokhoz egyes beszámolók szerint mintegy 30-40 ezer szerb család is csatlakozott. Bár ez a szám nyilvánvalóan túlzó, több tízezer szerb menekült bizonyosan elhagyta hazáját, hogy Magyarországon keressen azilumot.

A menekülők gyakorlatilag az egész országban szétszóródtak: sokaknak már a Szerémség a végállomást jelentette, de Baranya vármegye, Buda, Szentendre és Esztergom, valamint a tiszántúli és Dunatisza közén található településeken is sokan leltek otthonra. Bár a szerbek magyarországi tartózkodása a tervek szerint ideiglenes lett volna, a történelem közbeszólt. A törökellenes háborút lezáró 1699-es karlócai békével az egykori szerb területek ugyanis oszmán uralom alatt maradtak, így a Magyarországon letelepülő szerbek nem térhettek vissza hazájukba. Mivel a jövevények nehezen alkalmazkodtak a magyar viszonyokhoz, és megélhetési gondjaik miatt gyakran fosztogatásra kényszerültek, kezdetét vette a két nép közötti ellenségeskedés. A Habsburg-uralkodók azonban remekül kihasználták a fáradhatatlan harcosok adottságait: a szerbek a karlócai béke után az ország védelmére az Adriai-tengertől az Al-Dunáig megszervezett határőrvédék leggyorsabban mozgósítható, és olcsó katonai erejeként szolgálták a császárt – többek között a Rákóczi-felkelés leverésében.

Gácsországi földönfutók

Az első világháború idején Bukovinából és Galíciából (valamint Palesztinából) több tízezer, az oroszok elől me-

nekülő zsidó érkezett a magyar fővárosba. Többségük elhelyezéséről a városháza és az izraelita hitközség gondoskodott. Csak 1916 nyarán 25 ezren menekültek Magyarországra Galíciából, akiket a kormány tervei szerint a dunántúli falvakban telepítettek volna le. *Kosztolányi Dezső* *Mi huszonötézen* című cikkében kelt a „gácsországi földönfutók” védelmére, nem mindenki volt azonban toleráns a menekültekkel szemben.

A mai migránsokhoz hasonlóan gyakran a Keleti pályaudvaron összegyűlt zsidó menekültekről – a politikai korrektség látszatát messze elkerülve – a „magyar Švejk”, *Lowetinszky János József* is megemlékezett: „Keletinél menekülő kinézésű zsidók czipelődtek nagy ríjedajlom [riadalom] között, nem jó jel, amikor *Jehova* választott népe ennyire igyekszik, ismét kellett valaminek történni fenn északon, hogy ilyen sűrűn jön ez a kaftános, pajeszos sísiera had” – írta *Lowetinszky* 1914. november 21-én. A következő hetekben még több naplóbejegyzésben is érkezett a „bűdös, pajeszos”, „piszkos zsidó hadról”, 1915. január 26-án pedig minden korábbi bejegyzésénél keményebben fogalmazott a zsidókkal kapcsolatban: „közben meg mind jobban tarkul a főváros fogyó népe kaftános, pajeszes, piszkos zsidóval, hogy ezeket nem bírta a muszka kiirtani.”

A fentiekből is látható, hogy a menekülteket nem mindenki fogadta kitörő örömmel. Magyarországon – kissé gúnyosan – galiciánernek nevezték a Galíciából menekült zsidókat, de ugyanezzel a névvel illették az ország északi régióiból Budapestre települt, javarészt ortodox, kisebb mértékben hászid népességet is. Az antiszemita közhangulat fokozódásához hozzájárult, hogy sok zsidó menekült alaposan kivette a részét a feketekereskedelemről. A magyar közvélemény pedig rosszállóan figyelte, hogy az „üzletelő” zsidók közül egyre többen gazdagodnak meg. Egy 1918 nyarán lefolytatott rendőrségi razia során kiderült, hogy miközben a lakosság többsége nyomorog, a menekült zsidók – akik közül sokan hamis papírokkal tartózkodtak Budapesten – számos, a lakosság ellátása szempontjából kulcsfontosságú élelmiszer birtokában vannak.

A lakosság – a „galiciánernek” ténykedésének köszönhető – ellenszenvé azonban nemcsak a jövevényeket, hanem a teljes, az első világháborús erőfeszítésekből komoly részt vállaló magyar zsidóságot is érintette, aminek később súlyos következményei lettek.

folytatás a 7. oldalon

Romániába tévedtek, elsírták magukat

Betévedtek hétfő délután az első menekültek Romániába – írja az opiniatimisoarei.ro helyi hírportál, és rendszeren meglepődtek. Egy afgán testvérpár véletlenül Románia területére lépett a szerb-magyar-román hármashatáron, Óbéb (Beba Veche) közelében. Magyarország akkor zárta le a szerb-magyar határt.

Alig pár méterrel haladtak túl a zöldhatáron, amikor felfedezték őket a román határőrök. Amikor az első kérdések közben rájött, hogy Romániába került, a két férfi elsírta magát – számoltak be a határőrök az esetről.

Ugyanez történt később is, amikor bevitték őket kihallgatásra. Az afgánok elmondták, ők Magyarországra szerttek volna bejutni, de eltévedtek a határon, és kéri, hogy

küldjék vissza őket Szerbiába. A kitoloncolási eljárás is egyébként ezt írja elő, ennek értelmében átadják a határsértőket a szerb hatóságoknak. Ők voltak az első menekültek a mostani, Németország és Skandinávia felé irányuló hullámban, akikről tudni lehet, hogy a zöldhatáron jutottak be Romániába.

Újabbán börtönnel is sújtható bűncselekménynek számít Magyarországon az illegális határátlépés. A magyar állam 3,5 méter magas, szögcsodrótos kerítéssel zárta le a szerb-magyar határt, ahol most a röskei áteresztőponton fogadja a menedékkérőket. Mivel Szerbiát biztonságos országnak minősítette, visszaküld mindenkit, aki Szerbiában nem nyújtott be menedékkérelmet. (MTI)

INNEN ONNAN

Épül a kínai szupertávcső!

Ez eddig az ország legnagyobb szabású űrkutatási projektje, de világviszonylatban is grandiózus vállalkozásnak minősül! Kína sokszor inkább negatív rekordjai miatt kerül a figyelem középpontjába (pl. légszennyezettség), most azonban valami egészen másnak köszönheti a hírvérést. Ugyanis a világ legnagyobb rádiótávcsövének építésébe fogott. Az óriási tányér körülbelül 30 foci pályányi helyet foglal, kerülete nem kevesebb, mint 1,6 kilométer, átmérője ötszáz méter. Az Aperture Spherical Radio Telescope (FAST) névre keresztelt eszközt egy Kujcsou tarto-

mányban található völgyben helyezték el, melynek 5 kilométeres körzetében nem található lakott terület, és melynek helyrajza karsztos szikláival ideális az esővízelvezetésre, így óvja a távcsövet. A szerkezet reflektora 4450 darab, háromszög alakú elemből áll. A bonyolult felépítés lehetővé teszi, hogy úgy forgassák a tányért, hogy az a legkülönbözőbb irányokból vegye a jeleket. A világ legnagyobbinak szánt űrteljeszköpa a jelenlegi rekordtartót, a Puerto Rico-i Arecibo Observatóriumot fogja lekörözni, melynek átmérője "mindössze" 305 méter. A távcsövet többek között az az igény hívta életre,

KERESZT- REJTVÉNY

A féltkenységről

VÍZSZINTES: 1. "A féltékenységek nem egyeb, ..." (Beaumarchais). 13. Gyomnövény. 14. Az ókorban nem osztották. 15. Thaiföldi, jemeni és gaboni gkj. 16. ... plus ultra; utolérhetetlen. 17. Nagy embertömeg. 19. Vetrán spanyol labdarúgó. 20. Ingerpálya. 22. Vél, gondol (nép.). 23. A len gerebenezésekor keletkező kóc. 24. Tanulni kezd! 25. Kutrica. 27. Párt! 28. Morzehang. 29. A betonágy része! 30. Erre a helyre, nyomatékka! 32. A színész jutalma. 34. Rongyszélek! 35. Gyalogfenyő. 37. Katonai behívó. 39. Hallgat, mint ...; szólni sem akar. 40. Táruló. 42. Nem kell több. 45. Származás. 47. Sík vidék. 49. Vasdarab! 51. Egyik szülőjéhez jobban ragaszkodó. 52. Idegen női név. 53. Gaboni, zambiai és magyar gkj. 55. Vérpálya. 56. Páros hely! 57. Haragban vannak! 58. Üres a sor! 59. Ten ... After; angol blues-együttes. 61. Bútor típus. 63. Dobogós sportoló kapja. 65. Fenyves. 66. Gép

hogyan végre saját adatokra is támaszkodhasson a másodkézből kapott információk helyett. Ez várhatóan jövő év szeptemberétől fog megvalósulni, amikor elkészül a távcső, melynek ötlete már 1993-ban felmerült, ám építését csak 2011-ben tudták elkezdni. A rádiótávcső egyébként valójában nem távcső, hanem antenna, mely az űrből rádióhullámok formájában érkező elektromágneses sugárzást veszi. Ennek segítségével a kozmoszban található információk széles spektruma válik érzékelhetővé. A kínai asztronómusok reményei szerint az új távcső nemcsak nagyban javítja az ország űrfigyelési képességeit, de legalább néhány évtizedig a legnagyobb teleszkóp is marad a világon. Segítségével a távolabbi, gyengébb rádiójeleket is venni tudják majd, ami Wu Xiangping, a Kínai Asztronómiai Társaság igazgatójának reményei szerint hozzásegítheti őket a galaxison kívüli élet felfedezéséhez, illetve az univerzum keletkezésének mélyebb megértéséhez.

Fókák nélkül is életben maradhatnak a jegesmedvék?

Ahogy a klímaváltozás következtében a jég elolvad a sarkvidéki régiókban, a karibuk és a sarki ludak válhatnak a jegesmedvék fontos, új táplálékforrásává. A PLoS One folyóiratban megjelent tanulmány új, a szárazföldi táplálékforrásokból származó kalóriát felőlelő számításokon alapszik, és arról árulkodik, hogy a medvék kényszerű szárazföldi tartózkodása talán a korábban jósltnál kevésbé lesz sanyarú. Robert Rockwell, a vizsgálat egyik szakembere kifejtette, a jegesmedvék oppor-

összerak. 68. Oxigén és rénius vj. 69. Gaboni, kambodzsai és osztrák gkj. 70. Madridi focicsapat. 71. Kertész ... (József Attila).

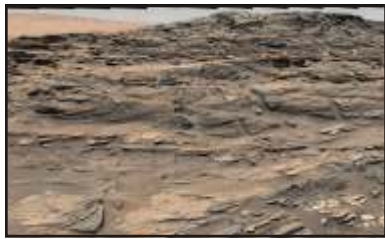
FÜGGŐLEGES: 1. Kanada egyik tartománya. 2. Hivatali munkahely. 3. Német női név. 4. Néma tanú! 5. Lakásfalak! 6. ...-Bogaz; a Kaszpi-tenger öble. 7. Szilajja tesz. 8. Állam (fr.). 9. Lengyel légitársaság. 10. Hagymaszület! 11. ...-szomjan; kimerülten. 12. Magas hegyek szikláin élő, védett növény. 18. ... Pinakothek; müncheni képtár. 19. Testrészek! 21. Szodoma "sors-társa". 23. Zsemle. 26. Népies lyuk. 28. Arató. 30. Észak-amerikai tó. 31. Zászlóaljakkból álló, nagyobb katonai egység. 32. Taszít. 33. Különszoba az étteremben. 36. Bostoni lakosok! 37. ... tibi terra levis; Legyen neked könnyű a föld. 38. Énekesnő (Ibolya). 41. Jon Anderson együttese. 43. Lélegzik. 44. A gondolat befejező része. 46. Keserűen gúnyos. 48. Menyasszony. 50. Rigó nagyságú madár. 52. Hajjat vág. 54. Gyorsan beszél. 56. Baráth ...; építész. 58. Had. 60. Erőben van! 61. Ruhaanyagot méretre vág. 62. Szatmár megyei helység. 64. Kékszlőlőből nyert, könnyű bor. 66. ... Svanholm; svéd tenor. 67. A felsőfok jele. 70. Tarló rész! 72. Kissé lassan!

Szerkesztette: Csatlós János

tunisták, és többször dokumentálták már különféle típusú és kombinációjú szárazföldi étkek fogyasztását náluk. Űrülékük elemzése és a kutatók közvetlen megfigyelései is demonstrálták, hogy a fiatal medvék, a családok és még néhány kifejlett hím is eszik a növényeket és állatokat a jégmentes időszakokban. A korábbi tanulmányok előrejelzései szerint 2068-ra tömeges éhezéssel ütheti fel fejét az állatok között, ekkorra várják a sarki jégapka feltöredezését, ami évente 180 egymást követő napig elválasztaná a medvéket tengeri jég nyújtotta vadászterületeiktől, és olyan jégmentes szezonokat hívna életre, amelyek az 1980-as évekbeliekénél két hónappal hosszabb ideig tartanak. Ám ezek a számok nem vették figyelembe a szárazföldi táplálékforrásokból származó energianyereséget. Az új kutatásban a szakemberek kiszámították azt az energiamennyiséget, amely szükséges a súlyosbodó éhezéssel ellensúlyozására, majd meghatározták a Hudson-öböl nyugati partvidéke közelében élő sarki ludak, tojásaik és a karibu kalóriaértékét. Kiderült, hogy valószínűleg több mint elegendő kalóriához juthatnak hozzá a medvék a szárazföldön a hosszabbodó jégmentes időszakokban. Bár egyelőre bizonytalan, hogy energetikai szempontból pontosan milyen költséggel jár eme állatok levadászása a medvéknek, de a Manitobában karibukat elejtő egyedeknél megfigyelték, hogy ugyanazokat az alacsony energiaköltségű technikákat alkalmazzák, mint amilyeneket a fókák vadászatánál vetnek be. A két zsákmányfaj nagyjából azonos testmérete révén a medvéknek csak olyan gyakran kell karibura vadászniuk, mint rendszerint a fókákra. Rockwell szerint, ha a karibuk továbbra is eme területen táplálkoznak abban az időszakban, amikor a medvék a szárazra kényszerülnek, akkor valószínűleg nyári étkezésük fontos komponensévé válhatnak. A sarki ludak tojásai újabb táplálékforrások, megszerzésük energiaköltségei nagyon alacsonyak, mivel a fészkek a földön vannak. Ezenkívül a megfelelő táplálékforrások elérhetőségével a sarki ludakról tudják, hogy a populációt érintő súlyosabb hatások nélkül átvészélhetik a jegesmedvék

lakmározását. A tudományos konszenzus szerint a gyorsan olvadó sarkvidéki jégtakaró miatt a jegesmedvék egyre nehezebben tudják levadászni a jelenleg fő táplálékukat adó fókákat. Mindazonáltal, a Hudson-öböl eme populációjának megfigyelése arról árulkodik, hogy a partra került medvék megfelelő feltételek esetén, alternatív táplálékkal megelőzhetik az éhezést.

Megkövesedett dűnéket fotózott a Curiosity

A marsi Sharp-hegy egyik alacsonyabb lankáján található az a homokkőgerinc, amelynek nagyarányú rétegzettsége megkövesedett homokdűnéket sejtet. A NASA közzétette felvétel több fotót kombinál, ezeket a Curiosity MastCam készüléke lőtte 2015. augusztus 27-én. A homokkő-formáció a Stimson-egység névre keresztelt geológiai réteg részét képezi. Struktúrája keresztretegzést tár fel, ami a kutatók szerint szél formálta homokdűnék vonulataként interpretálható. A rétegzés geometriája és iránya információkat nyújt a dűnéket életre hívó szelek irányáról is. A Stimson-egység agyagkőrétegen helyezkedik el, eme utóbbi tavi környezetben rakódott le. A Curiosity egyre magasabban elhelyezkedő és fiatalabb rétegeket vizsgál a Sharp-hegyen, a régió ősi környezetére utaló változások nyomait keresi. A képek elkészülte óta a Curiosity mintegy 94 métert tett meg déli irányba. A Stimson kőzetkibúvási továbbra is elérhetőek, ezért a kutatók azt tervezik, hogy még a hónapban megfúrják és mintákat gyűjtenek be agyagkővéből. A Curiosity 2012 augusztusa óta ügyködik a negyedik bolygón. Tavaly érte el a Sharp-hegy lábát, miután gyümölcsöző munkát végzett landolási helyszíné közelében, majd a hegyig tartó út során.

1	2	3	4	5	6	E	7	8	9	10	S	11	12	E
13							14					15		↓
16				17		18					19			
20			21		22					23				
24			25	26		27			28			29		
		30			31			32			33		34	
35	36						37					38		Ü
39					40	41					42		43	
44	V		45		46				47	48				
49	50			51				52						E
53		54		55			56			57			58	
59			60			61			62		63	64		
65					66					67		68		
69				70					71		72			
Y	▶			Ü					T					

Ezeket hányta a román külügy a magyar nagykövet szemére

A magyar-román határon építendő kerítés, *Szijjártó Péter* kijelentései, és *Szili Katalin* látogatása miatt kérte be a külügy *Zákonyit*.

A bukaresti külügyminisztérium közleménye szerint a nagykövettel több témában ismertették a román álláspontot, így a Budapest által a magyar-román határra tervezett kerítés megépítéséről, *Szijjártó Péter* magyar külgazdasági és külügyminiszternek *Victor Ponta* román miniszterelnökre vonatkozó „elfogadhatatlan” nyilatkozatairól, valamint *Szili Katalin* múlt heti erdélyi látogatásáról.

Szijjártó Péter korábban arról számolt be az MTI-nek, hogy *Zákonyi Botond* szerdán tiltakozó jegyzéket kívánt átadni a román külügyminisztériumnak *Victor Ponta* Magyarország-ellenes „kirohanásai” miatt. Közlése szerint a nagykövetet ugyan fogadták, de nem voltak hajlandók átvenni a jegyzéket.

A román külügyminisztérium közleménye szerint *Bogdan Aurescunak*, a román diplomácia vezetőjének utasítására *George Ciamba* államtitkár kérte be a nagykövetet. A román fél megismételte aggodalmát amiatt, hogy Magyarország mesterséges vitába akarja bevonni Bukarestet, és leszögezte, hogy a román fél nem akarja a diplomáciai vita eskalációját.

Bukarest megismételte a magyar-román határra tervezett kerítéssel kapcsolatos helytelenítő álláspontját. A közlemény szerint értékeltek volna, ha Budapest a döntés bejelentése előtt közös elemzés elkészítését kezdeményezte volna Bukaresttel az intézkedés lehetséges hatásairól, annak szükségességéről, hogy mindkét fél által elfogadott, esetleges közös megoldást találjanak.

„A magyar fél viszonyulása meglepte a román hatóságokat olyan körülmények között, amikor a határ menti és rendőrségi együttműködés folyamatosan jó volt, és az lehetővé tette volna a közös elemzést” – olvasható a közleményben. A román fél számára érthetetlen Budapestnek a kerítésépítésben tanúsított sietsége, mivel nem létezik

olyan tényállás, amely megerősítené a Magyarország által hivatkozással emlegetett migrációs nyomást.

A román fél abból indul ki, hogy az európai szellemiség alapja az együttműködés és a kölcsönös megértés, és állítják, hogy így viszonyultak a román-magyar kétoldali kapcsolatokhoz is, ezért hasonló jellegű kötelezettségvállalást várnak el Magyarországtól is. Különben a kölcsönös bizalmon alapuló kétoldali kapcsolatokat és a stratégiai partnerséget reálisan nem lehet építeni pragmatikus együttműködési szellemenben – olvasható a dokumentumban.

Bukarest szerint elfogadhatatlan, hogy egy külügyminiszter nyilvános támadást intézzon egy más ország miniszterelnöke ellen, és úgy véli, hogy *Szijjártó Péternek Victor Pontáról* tett nyilatkozatai a mesterséges vita gerjesztését szolgálják, aminek célja a figyelemelterelés a valós problémákról. Románia úgy véli, hogy a schengeni csatlakozására való felkészültségét megkérdőjelező magyar nyilatkozatok elmentendának az Európai Bizottság értékeléseinek, és Magyarország korábbi álláspontjának is.

A román külügy Ciamba államtitkár révén érthetlenségének adott hangot amiatt is, hogy a múlt héten *Szili Katalin* miniszterelnöki megbízott a romániai magyar pártok vezetőivel találkozott, és „koordináló szerepet vállalt az etnikai alapú területi autonómia meghatározására és elérésére irányuló kezdeményezéseikben”. A román fél ezt belügyeibe való beavatkozásnak tekintti, és elfogadhatatlannak tartja, illetve elítél minden olyan kezdeményezést, amely rontja a romániai etnikumok közötti együttélés légkörét.

A román külügyminisztérium később újabb pontosító közleményt adott ki, amelyben közölte, azért nem vehették át a magyar nagykövet jegyzékét, mert a magyar fél ezzel akarta megváltoztatni a bekérését célját, ami tartalmilag és formailag egyaránt elfogadhatatlan Bukarest számára. (MTI)

Befogadás vagy kirekesztés

folytatás a 7. oldalról

„Lengyelország így fizet”

A lengyel–magyar kapcsolatok sok évszázados történetében kiemelt helyet foglal el a második világháború időszaka. Bár *Hitler* Lengyelország megtámadása kapcsán Magyarországgal is számolt, a magyar kormány a segítség fejében felajánlott csábító ajánlat – a szlovák küldetések átadása – ellenére határozottan visszautasította *Hitler* óhaját. *Teleki Pál* miniszterelnök titokban még magyar légiókat is küldött a gyakorlatilag kilátástalan helyzetben lévő lengyel sereg támogatására, a magyar határ pedig megnyílt a két totalitárius megszálló hatalom szorításában hazájukat elhagyni kényszerülő lengyelek előtt. A világháború alatt mintegy 100 ezer, 1946-ig pedig több mint 120 ezer lengyel menekült érkezett Magyarországra, köztük több tízezer katona, akik közül Jugoszlávián keresztül mintegy 40 ezren továbbutaztak Franciaországba, hogy a szövetséges erőkhöz csatlakozva felvesyék a harcot *Hitler* ellen. A magyar politikai élet számos kiválósága, az arisztokrácia döntő hányada, valamint maga *Horthy Miklós* is a lengyel menekültügy támogatója volt.

Az embermentésben *Henryk Slawik*, a magyarországi lengyel menekültek ügyeit intéző Polgári Bizottság elnöke, valamint a Belügyminisztérium polgári menekültek gondozásával foglalkozó IX. Osztályának vezetője, *id. Antall József* játszott a főszerepet. Bár sokáig eredményesen tudtak tevékenykedni a menekültek érdekében, Magyarország német megszállása alatt néhány hetes bujkálás után mindkettejüket elfogta a Gestapo. Az ötezer lengyel zsidó megmentéséért a „lengyel Wallenberg” nevet is kiérdemlő *Slawik* a kihallgatások során rendkívüli bátorságról tett tanúbizonyságot. A kegyetlen kínzások ellenére tagadta, hogy *Antall* részt vett volna mintegy 40 ezer lengyel közkatona és tiszt Franciaországba, majd a Közel-Keletre történő átjuttatásában; és segédkezett volna lengyel zsidók mentésében. Egyéb vádak is elhangzottak *Antall* ellen, ám *Slawikból* egyiknek a megerősítését sem tudták kivenni a gestapósok. Amikor a kihallgatás után a Fő utcai börtönbe szállították át őket, *Antall*, kihasználva az örök figyelmetlenségét, megsimogatta a félholt *Henryk* kezét, hogy megköszönje neki az életét. „Visszasimogatott és halkan elhárítóan súgta: »Lengyelország így fizet«” – olvasható *id. Antall József* visszaemlékezésében. *Slawikot* végül 1944. augusz-

tus 23-án, Mauthausenben a németek kivégezték.

Görögfalvától Beloianiszig

A görög kisebbség már a középkorban, a balkáni török hódítás idején megjelent Magyarországon. Az első nagyobb menekülthullám Konstantinápoly oszmán kézre kerülése idején érkezett a Magyar Királyság területére, majd a 17-18. században is nagy számban telepedtek le görögök a Kárpát-medencében. Tömegesen utoljára a második világháború után, a görög polgárháború alatt, valamint a konfliktust követően érkeztek Magyarországra görög menekültek. A görög királyi erők és kommunisták közötti, 1946-tól 1949-ig tartó polgárháború során több tízezren haltak meg, és százezrek kényszerültek hazájuk elhagyására. A menekülők a szocialista blokk országában, köztük Magyarországon találtak menedékre.

Az első, a Szabad Nép tudósítása szerint 840 gyermekből álló csoport 1948 áprilisában érkezett meg Magyarországra. A menekültek száma az ezt követő időszakban folyamatosan növekedett, és 1950-re egyes becslések szerint mintegy 7000, újonnan betelepült görög élt Magyarországon. 1952-ben pedig már a mediterrán nép 7600 képviselőjét jegyezték fel a statisztikák.

A menekültek – a főváros mellett – jelentős létszámban telepedtek le ipari centrumokban, többek között Miskolcon, Ózdon és Dunáújvárosban, 1950. május 6-án pedig megkezdődött a kifejezetten görög emigránsok lakhelyül szánt Görögfalva megépítése. A beköltözésre váró emigránsoknak a Hungária körút és a Kőbányai út sarkán álló dohánygyár épülete lett az ideiglenes lakhelye. Mindössze öt hónappal később már több mint 400 menekült család vehette át szerényen berendezett, de alapvető életfeltételeket biztosító lakásaikat. 1951 nyarára már többek között iskola, óvoda és kultúrház is állt a faluban. A települést egy évvel később a tevékenységéért a nemzetközi tiltakozás ellenére kivégzett görög partizánvezér, *Nikosz Beloianisz* tiszteletére Beloianiszra nevezték át.

A menekültek közül a görögországi helyzet konszolidálódásával párhuzamosan sokan költöztek vissza hazájukba. Bár Beloianiszba az elmúlt évtizedekben jelentős számú magyar lakosság is beköltözött, görögök is szép számmal maradtak a településen. Az egykori menekülők és leszármazottjaik közül sokan még ma is tartják ősik szokásait. Manapság mintegy 3-4 ezer görög él szerte az országban. (mult-kor.hu)

Bukarest: a magyar-román alapszerződés úgy jó, ahogy van

A román külügyminisztérium szerint semmi nem indokolja az épp 19 évvel ezelőtt Temesváron aláírt román-magyar alapszerződés felülvizsgálatát. A román külügyi tárca az MTI-hez eljuttatott közleményben reagált azokra a nyilvános állásfoglalásokra, amelyek a román-magyar szerződés esetleges felülvizsgálatával kapcsolatban jelentek meg az elmúlt időszakban.

Leszögezte: Románia jogállam, amely alkotmányi szinten garantálja a kisebbségekhez tartozó személyek jogait és részvételüket az egész társadalmat érintő döntések meghozatalában. Hozzátette, Románia a területén élő kisebbségek hozzájárulásával modellértékű megoldást alakított ki a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogainak védelmére, mely az interkulturalitás elvén alapul.

A román külügyi tárca szerint „Romániát semmilyen nemzetközi egyezmény nem kötelezi arra, hogy etnikai alapon biztosítson területi autonómiát. (...) Azok a dokumentumok, ame-

lyekre az alapszerződés módosításának a kezdeményezői hivatkoznak (...) nem írják elő az államoknak a területi struktúráik újraszervezését, vagy az etnikai alapú területi autonómia biztosítását”.

A román külügyminisztérium emlékeztetett ugyanakkor arra, hogy az alapszerződés is megszabja azt a keretet, amelyben a magyarországi román és a romániai magyar kisebbséggel kapcsolatos kérdésekről tárgyalni lehet, ez pedig a román-magyar kisebbségi vegyesbizottság.

A román-magyar alapszerződés módosítását. *Szilágyi Zsolt*, az EMNP elnöke kezdeményezte, aki egy sajtótájékoztatón elmondta, az európai migránshelyzet új bizalmi viszony kialakítását teszi szükségessé a két ország között, ez azonban csak akkor alakítható ki, ha a román kormány biztosítja az erdélyi magyarság kulturális autonómiáját, valamint azon vidékek területi autonómiáját, ahol a magyarok számbeli többséget alkotnak. (MTI)

Így őrizzük meg szemünk egészségét!

A látásromlást sok esetben nem is érzékeljük, ezért nem fordulunk vele orvoshoz, pedig a kezeletlen probléma akár vak-sághoz is vezethet! Mindez általában megelőzhető lenne, ha időben felismernénk és kezel-nénk a bajt. A szemész szakorvos szerint 40 év felett elengedhetetlen az évente elvégzett szűrővizsgálat, ám emellett van még pár egyszerű praktika, ami segíthet szemünk világának megőrzésében.

A látás felbecsülhetetlen képesség – amíg birtokában vagyunk, sokszor el sem gondolunk azon, mekkora szerepet játszik a mindennapi munkavégzésnél, az olvasásnál, vagy autóvezetés-kor, pedig a külvilágból származó információ több, mint 90 százalékát a szemünkön keresztül kapjuk. „Látásunk az életkorral fokozatosan romlik, ám a genetika mellett a környezeti hatások – UV sugárzás, dohányzás stb – is befolyásolhatják a látáscsökkenést. Mivel a szemünk páros szerv, így nem mindig ész-

leljük rögtön, ha csak az egyik romlik el, ráadásul a szervezetünk, az agyunk – bizonyos mértékig – képes alkalmazkodni a változásához. Így fordulhat elő, hogy a csak az egyik szemünket érintő romlást, vagy az évek alatt, lassú, fokozatos látáscsökkenést okozó betegségeket sokszor nem is érzékeljük egészen addig, amíg a mindennapi tevékenységünkben nem kezd el zavarni minket, hogy rosszabbul látunk. Különösen fontos tehát, hogy rendszeresen járjunk szakemberhez ellenőrzésre” – mondta el Dr. Nagy Mária szemész szakorvos.

A szürkehályog, az időskori makuladegeneráció (amely az éleslátás helyén az ideghártya sejteinek pusztulását jelenti) vagy a kezelés nélkül akár teljes vak-ságot okozó zöldhályog időben történő felismerésével sokat tehetünk szemünk világának megőrzéséért. „Negyven éves kor felett érdemes évente szűrővizsgálatra járni még akkor is, ha nincs semmilyen panaszunk. A homályos látás, a szem visszatérő/elhúzódó gyulladásos panaszai – például kötőhártya gyulladás, árpa, „szem fájdalom” vagy gyakori fejfájás – esetén javasolt mielőbb orvoshoz fordulni. A fenti panaszok ugyanis lehetnek „banális” szemészeti problémák tünete, de más komoly betegségeket is jelezhetnek, mint például magas vérnyomást, cukorbetegséget vagy akár agydaganatot is” – figyelmeztetett a szakértő.

Szerencsére a szem egészségének megőrzéséért mi magunk is sokat tehetünk. „Fontos a káros UV sugarak kiszűrése, amelynek legbiztosabb eszköze a megfelelő UV védelmet biztosító napszemüveg viselése minden évszakban! Aki légkondicionált helyiségben számítógépen dolgozik, annak a monitor helyes elhelyezésére, a megfelelő megvilágításra, a rövidebb szünetek rendszeres beiktatására és a gyakori pislogásra is gondot kell fordítania. A megfelelő mennyiségű folyadék fogyasztása mellett az étrendre is érdemes odafigyelni - bizonyítottan jó a vitaminokban, megfelelő tápanyagokban gazdag étrend fogyasztása. A-vitamint például tojássárgájából és májból, C-vitamint paprikából vagy savanyú káposztából nyerhetünk, de a lencsében lévő cink és a sárgarépa-ban található béta-karotin, valamint a spenótban, káposztában levő antioxidáns hatású lutein is jótékony hatású, segítenek megőrizni a szem épségét. Nem megfelelő táplálkozás esetén a kezelőorvosukkal történő egyeztetést követően az A-vitamin, cink és szemvidítófű kivonat felhasználásával készült étrendkiegészítők is jó megoldást jelenthetnek” – tanácsolta Dr. Nagy Mária, aki a dohányzás abbahagyása mellett a rendszeres mozgás fontosságát is kiemelte. Vigyázzunk tehát a szemünk világára, rendszeres szűrés mellett észlelt bármely panasz esetén forduljunk mielőbb szakorvoshoz! (szimpatika.hu)

Recept

Sonkás-gombás omlett pirítóssal

Hozzávalók: 10 dkg csiperke gomba; 1/2 fej vöröshagyma; 1/2 db póréhagyma; 2 gerezd fokhagyma; 1/2 db csípős hegyes zöld paprika; 2 db chili paprika; 2 db paradicsom; 2 db tojás; petrezselyemzöld; 1 levél mángold; bazsalikom; 1 púpozott kanál liszt; 1 kevés tej; 1 szelet pizzasonka; füstölt sajt; olívaolaj; só; őrölt fekete bors; édes chili szósz; 2 szelet toast kenyér.

Elkészítés: A vöröshagymát szeletelem, az egyik fokhagymát apróra, a póréhagymát, hegyes- és chili paprikát karikára vágom, 1 paradicsomot kockára vágok, a másikat szeletelem, a petrezselymet, mángoldot darabolom. A pizzasonkát kockára vágom, a sajtot durván lereszelem. A tojásokat felverem, fűszerezem, belekeverem az egyik chilit, a petrezselyemzöldet, lisztet, tejet és a sajt felét. Egy serpenyőben olajon megpirítom a hagymákat, majd beleteszem a paprikákat, a sonkát, végül a gombát, mángoldot és a paradicsomot. Félreteszem, melegen tartom.

A toast kenyereket megpirítom, bedörzsölöm fokhagymával, meglocsolom olajjal. A serpenyőben most az omlettet készítem el, rápakolom a tölteléket, locsolok rá chiliszósz, félbehajtom, melléteszem a szeletelt paradicsomot.

Tálalok, az omlettet teszem a sajt másik felét, mellé kerül a paradicsom és a pirított fokhagymával. Díszítem bazsalikommal.

Megjegyzés: Aki szereti az olasz ízvilágot, annak bejön ez az omlett.

(hobbychef/mindmegette.hu)

Agentia de Turism
Mara International Tour

(A Máramaros áruház autóparkolójával szemben)

Nagybánya
Unirii sugárút 5. sz.
tel. 0262-221038,
0362-802011
www.mara-tour.ro

- **Görög szigetek:** Kréta, Korfu, Rodosz, Zakynthos, Skiathos - indulás Kolozsvárról repülővel
- **Buszos kirándulások** Nagybányáról: Paralia Katerini, Thassos-sziget, Korfu, Halkidiki, Lefkada, Kusadasi, Budva (Montenegró)
- **Bulgária - Nyár 2015** - saját gépkocsival és busszal - Albena, Aranyhomok, Neszebar
- **Buszos kirándulások** Nagybányáról: Budapest - Pozsony - Bécs - Prága • Medjugorje - Dalmát-partok - Albánia • Pozsony - Prága - Drezda • Spanyolország - Portugália - Gibraltár - Marokkó
- **Romantikus nyaralás:** Párizs - Loire-völgy - Svájc
- **Senior voyage:** Olaszország, Portugália, Franciaország

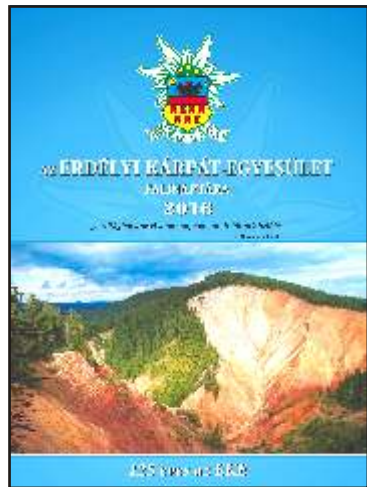
MARA INTERNATIONAL TOUR

Megjelent az EKE 2016-os falinaptára

Vigyen színt az otthonába, lendületet életébe! Adjon célt a jövőnek! Mindehhez nem kell több, mint az Erdélyi Kárpát-Egyesület 2016-os falinaptárának beszerzése. A kiadvánnyal ugyanis otthonába költöznek Erdély legszebb hegyei. Ha kedve kerekedik, a Rozsda-szakadékból találhatja magát, de kiruccanhat a Bucsecsbe, a Retezat-hegységbe is. Rákacsintat Isten-székére, láthat kéményeket és fogakat..., de ki ne hagyja a Hagymás-hegységet, el ne felejtse megcsodálni a Csukást! Mindehhez csupán a naptárt kell végigforgatnia. Visszaemlékezhet a túrákra, és ha van olyan hely, ahol még nem járt, a közeljövőben betervezheti. Látja, ilyen egyszerű, hogy színes, lendületes célja legyen életünknek. De cél lehet az is, hogy másokat megörvendeztessünk. És immár erre is megvan az eszközünk.

Keresse a falinaptárt az EKE Gutin Osztályánál, a Bányavidéki Új Szó szerkesztőségében, valamint a nagybányai Demokrácia Központban!.

Ára 15 lej, EKE-tagoknak kedvezmény!

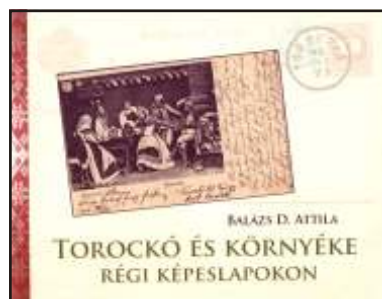

Torockó és környéke régi képeslapokon

Orbán Balázs szerint, aki járt már Torockón, s "ki a természet nagyszerűségében élvezet talál, kire az eszményileg szépnek hatása van", az nem tudja feledni e vidéket, és bi-

zonnyal vissza fog ide vágni. - olvassuk Balázs D. Attila legújabb könyvének előszavában. A Szép Magyar Könyv 2012 versenyében döntős Erdély Anno 1895–1944 című album szerzője ezúttal Torockót és környékét járja be a régi képeslapok segítségével. Időutazás Erdély e csodálatos részében, mely nem hiányozhat a természetszerető könyvespolcáról.

A könyv beszerezhető a Bányavidéki Új Szó szerkesztőségében, a nagybányai Demokrácia Központban, valamint a régi főtéri antikváriumban.

BÁNYAVIDÉKI ÚJ SZÓ - AZ ÖN LAPJA!

A Nagybánya és környéke tematikájú RÉGI FOTÓK és KÉPESLAPOK kulturális örökségünk részei.

Értékes információkat kaphatunk az adott kor fotográfiai látásmódjáról, építészetről. Ne hagyjuk elveszni, szétszóródni e szellemi kincseket. Őrizzük meg gyűjteményünkben vagy digitalizálva.

Ha fel szeretné ajánlani, avagy eladni fotóját, képeslapját megteheti a Bányavidéki Új Szó szerkesztőségben vagy a 0746049696-os telefonszámon.

- FESTMÉNYEKET vásárolok. A hirdetés érvényes egész évben. Telefonszám: 0262-275793, 0740-685721.
- Külföldi GYÚJTÓ VÁSÁROLK: régi, antik tárgyakat, festményeket, ezüst tárgyakat, faliórákat, zsebórákat, bronz szobrokat, 1945 előtti könyveket és képeslapokat. 0741-986855.
- Eladó háromkerekű Pegas kerékpár. Tel. 0747 776929
- Eladó a régi főtér környékén kis családi ház 200 négyzetméter telekkel. Irányár 38.000 Euro. Tel.: 0742794946.
- Eladó kertés ház Koltón (50 ár kerttel) a 136 szám alatt. Érdeklődni: more.sandor@kre.hu; Tel.: 0036-20-5522137.

Tersánszky Józsi Jenő Könyvtár

KÖLCSÖNZÉS
WIFI-INTERNET

Nyitva

**KEDDEN ÉS
CSÜTÖRTÖKÖN**

16-20 óra között,

a Teleki Magyar Házban!

Tel: 0362-401260

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik szeretettünket, a koltói

BENCE FERENCET

utolsó útjára elkísérték, sírjára koszorút, virágot helyeztek. Felesége Aranka és családja.

Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik együttérző jelenlétükkel velünk voltak a drága férj, apa és nagyapa

KASZTA ISTVÁN

temetésén. „Tudom, hogy az én Megváltóm él és utoljára az én porom felett megáll.” A gyászoló család

MEGEMLÉKEZÉS

„Telnek a percek, telnek a napok, / Hiányzik valaki, aki örökre itthagyt. / Az élet csendesen megy tovább. / De fájó emléked elkísér egy életen át. / Fájdalmas az út, mely síroddhoz vezet, / A Jó Isten örökjén pihenésed felett.”
A koltói

TAR SÁMUEL

nyugodjon békében.
A bánatos család

Fájó szívvel emlékezünk arra az egy évvel ezelőtti napra, amikor a szeretett édesanya, unokatestvér, rokon

EMBER KATÓ

örökre itthagyt bennünket. Szerettei.

Ma 6 éve annak a szomorú napnak, amikor a drága férj, apa, nagyapa

NAGY ALBERT

örökre eltávozott szerettei köréből. Emlékét kegyelettel őrzi a család.

Szeptember 19-én lesz 25 éve annak a szomorú napnak, amikor a drága édesanya, anyós, nagymama, dédnagymama

CSENDES ERZSÉBET

jóságos szíve megszünt dobogni. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes. Fiai András, Jóska családjaikkal.

IF IOSIP ANGELA

TEMETKEZÉSI
VÁLLALAT

– Non Stop –

Koporsók, szállítás
és más szolgáltatások

– Horea utca 6. szám –

TELEFONSZÁMAINK:

0262-215863; 0362-409464;

0745-337534; 0753-464805

Boby Temetkezési Vállalkozás

Teljes körű temetkezési szolgáltatás

ÚJABB ÜZLET

nagy kellékválasztékkal
V. Lucaciu
(Felsőbányai) utca 162. sz.
(IMMUM buszmegálló)

Ingyenes szállítás
A legkisebb árak a városban
Non-stop telefonszolgálat

Nagybánya, Pácii tér 11. sz.
Mobil: 0745-234.589; 0742-009.306

FOTÓ ÉS VIDEO EGY HELYEN!

Esküvők
Keresztelők
Céges rendezvények
Kulturális események
Iskolai, óvodai előadások
Fotókönyv készítése

0746049696
0749316252
office@vardea.ro
www.vardea.ro

Szeptember 19-én lesz három éve, hogy drága jó édesanyám

ERNEK JULIANNA

szerető jóságos szíve megszünt dobogni. Legyen fenn az égből csendes pihenésed. Emléked kegyelettel szívemben őrzöm. Lányod, Gabi.

APRÓHIRDETÉSEK:

NAPONTA 9-15 óráig,

CSÜTÖRTÖKÖN 11.30 óráig!

Csupa-csupa Nagybánya :)

PÓLÓK * BÖGRÉK
HÚTÓMÁGNESEK *
KIADVÁNYOK
A Főtér Fesztiválon,
a Teleki Magyar Ház
sátorban!

Gyertek velünk

a Feketetői Vásárra
...és nem csak!

Barangoljatok velünk Kőrösfeketőn és környékén

OKTÓBER 10-11-ÉN!

Kétnapos kirándulás kisbusszal, egy ottalvással, melynek során Erdély számunkra ismeretlen tájait próbáljunk ismét megismerni, felfedezni. Kapcsolódjunk be

a türi és küküllőszögi magyar közösség

legnagyobb ünnepébe, ahol minden magyar szó éltető erő, reményt adó táplálék. Legyünk jelenlétünkkel is erőt adó nagytestvérei a mélyszórványban élő kisebbik testvéreinknek!

Irányár, részletek, pontos útvonal hamarosan!

FELIRATKOZÁS

személyesen, fészbúkon, emailen, vagy a Teleki Magyar Ház telefonszámain! (TMH)

TELEKI MAGYAR HÁZ

Hétfő-péntek – 15-21 óra között – Szombaton – zárva

TELEFON: 0262-212668,
0744-919166; 0740-751490.
Email: dludovicus@gmail.com.

- * GYÓGYTORNA – találkozzunk legközelebb szeptember 22-én, 17.30 órai kezdettel!
- * OLVAŠS NEKEM! – Minden szerdán 16 órakor a Házban!

VÁSÁROLJ TÉGLAJEGYET!

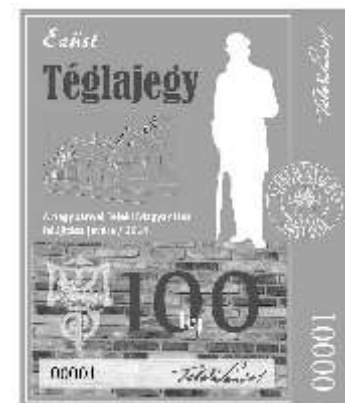
Támogasd
A NAGYBÁNYAI
TELEKI-KÚRIA

felújítását!

Köszönjük mindazoknak, akik az elmúlt napokban is TÉGLAJEGY vásárlásával járultak hozzá a Bányavidék szörványközpontjának otthont adó épület megújulásához! Támogatóink között VÁSÁRNAP délután 5 órakor ismét 5 képzőművészeti alkotás talál gazdára.

SORSOLÁS a FŐTÉR FESZTIVÁLON!

Részletek és információk
a helyszínen, a Teleki
Magyar Ház sátrában!

NŐI KÉZILABDA BL-SELEJTEZŐ NAGYBÁNYÁN

Egy, csak egy csapat volt!

Nagybányán rendezték meg szeptember 12. és 13-án az egyik selejtező fordulót, amelynek győztese felkerült a BL-főtáblára (történetesen a Rosztov, a Krim és a Larvik mellé). Amint azt előre sejteni lehetett, a turné egyértelmű esélyese a nagybányai HCM volt. A sejtés bevált: egy, csak egy csapat volt, mégpedig a HCM! Gratulálunk! De vegyük sorjába a dolgokat.

Szombaton a nyitómérkőzésen a dán Team Esbjerg a török Ankara Yenimahalle BSK csapatával játszott, amelyet biztos 32 – 28 (16 – 12) arányban múlt felül változatos iramú mérkőzésen. A legjobb játékosnak Őzel (Ankara) bizonyult, aki 8 gólt dobott.

Következett a nap mérkőzése:

Nagybányai HCM – BNTU-Bel AZ Minsk Reg 31 – 21 (15 – 8).

Geiger Melinda kezdte meg a gólgártást (az egész turné alatt nagy kedvvel játszott), az első három gólt ő jegyezte, aztán felsorakoztak mögötte a társai is. A vendégek még csak megszorítani sem tudták lányainkat. A második félidő ott folytatódott, ahol az első abbahagyták, a prímet a mieink vitték, Ionică Munteanu a kapuban lehúzta a rolót. A vége 31 – 21 ide.

HCM: Munteanu (16), Ungureanu (5) – Geiger 6, Abbingh 6 (1), Nechita 5, Vizitiu 4, Marin 3, Ardean Elisei 2, Jezic 2, Oltean 1, Perianu 1, Tănăsie 1, Pineau, Preda, Szűcs, Tatár. Edzők: Aurelian Rosca és Ioan Băban.

BNTU: Safonova (8), Shut – Mazgo 5 (1), Silitskaya 5, Artsiukhovich 4, Danshina 2, Hutava 1, Kudriavceva 1, Kulik 1, Ozolina 1, Sukhamirava 1, Platanovich, Rudkouskaya, Kanaval, Drazdova, Hrakouskaya. Edző: Kanstantsin Sharavaru.

Játékvezetők: Andorka Miklós és

Hucker Róbert (mindkettő Magyarországon)

Vasárnap a nyitó mérkőzésen az előbbi nap két vesztese csapott össze, vagyis az Ankara és a BNTU. Bár az első napi játék alapján török győzelemre tippeltünk, a végén mégiscsak a fehéroroszk diadalmaskodtak 31 – 27 arányban. Megjegyzendő, hogy a selejtezőn vesztes csapatok sem maradtak nemzetközi kupaszereplés nélkül, mivel a második és harmadik helyezett a KEK 3. fordulójában, míg a negyedik helyezett a KEK 2. fordulójában folytathatja.

A turné döntője következett a két leginkább esélyes csapat között.

Nagybányai HCM – Team Esbjerg 32 – 21 (15 – 9)

A vasárnapi mérkőzést is olyan iramban kezdték lányaink, mint a szombait. Újra Geiger Melinda volt az, aki megtörte a jeget, még el sem helyezkedhettünk kényelmesen, máris 5 – 0 volt a javunkra. A dán lányok a kilencedik percben szereztek meg első góljukat. Remek játékkal folytatódott a mérkőzés, Munteanu embargót vezetett be a kapunkban, Geiger Linda, Abbingh, Ardean Elisei – egy röpké dán felzárkózást követően (7 - 4 a 18. percben) sora dobta a szebbnél szebb gólokat. A félidő utolsó gólját Szűcs Gabriella dobta: 15 – 9 a javunkra.

Habár dán góllal indul a második

Fotó: Deák László

félidő Polman révén, lányaink nem adták lejjebb, a góllövő listára Nechita is feliratkozik, úgy hogy, hét percnyi játék után már nyolc gól az előnyünk. Hiába kér időt a dán mester, a gólkülönbség egyre nő a javunkra: 24 – 14 (46. perc), majd 25 – 14 (47. perc), az 55. percben már 29 – 17. 30 – 17-nél újabb dán időkerés, mindhiába, mert lányaink ex-táizisban játszanak. 31 – 17, majd két perccel a végső dumaszó előtt 32 – 17!!! A végén egy kicsit kiengedünk, a dánok feljönnek 32 – 21-re, de ez a vége! A nagybányai HCM feljutott a főtáblára! Nem érdemtelenül, hiszen a tavaly már megmutatta, hogy ott a helye! Szív-ből gratulálunk! Jöhet a Larvik, a Krim Mercator és a Rosztov! Az első mérkőzésre október 16-án kerül sor Ljubljanában, az RK Krim Mercator otthonában. Már alig várjuk!

Íme a mérkőzés főbb adatai számokban:

„Lascăr Pană” sportcsarnok, teltház. **Vezette:** Ivan Pavicevic és Milos Raznatovic (mindkettő Montenegro). EHF-ellenőr: Klaus Dieter Convents (belga) és Christian Kaschutz (osztrák). Büntetődobások: 2 – 3 (2 – 2, Grigel kihagyta). Kiállítások: 8 – 2 perc.

HCM: Munteanu (20+1), Ungureanu – Ardean Elisei 9 (1), Geiger 5, Abbingh 5 (2), Jezic 3, Nechita 3, Pineau 2, Perianu 2, Oltean 1, Tănăsie 1, Szűcs 1, Marin, Preda, Tatár, Vizitiu. **Edzők:** Aurelian Rosca és Ioan Băban.

Team Esbjerg: Sando (6), Idehn (5) – Van der Heijden 5, Grigel 4 (2), Kviesgaard 3, Polman 3, Vestergaard 3, Alm 2, Zachariassen 1, Forslund, Nielsen, Riegelhuth, Seest. Edző: Lars Fredriksen. (simsán)

XII. „Szent István napi” Focitorna

Focitorna szilágysági öregfiúknak

A krónikás megígérte, hogy beszámol a sikeres zsidói focitalálkozó eseményeiről, tanulságairól. Teszi ezt őszintén immár 15 éve, még ha az utolsó, aktív tanítási éve kezdetén önhibáján kívül, katedra-gondokkal találja magát szembe, ebben az óra + gyerekhiányos világban. Mondom és írom ezt, aki 25. éve az RMDSZ zilahi szervezetének tanügyi alelnökeként tevékenykedem. Na, de félre a siránkozást, csapjunk az események közepébe.

A szervező bizottság részéről szerencsésnek bizonyult a találkozó helyszínének megválasztása, hiszen Zsidó, ez a maroknyi magyart tartó sziget és végvár jelesre vizsgázott a focitorna előkészítésében, rendezésében és a „harmadik” félidő lebonyolításában. Fiatal református lelkészük, Hógye Gáll Robertó imái meghallgattattak, hiszen egy heti kemény esőzés után a torna szombatján olyan időjárást varázsolt a Mindenható Zsidó fölé, hogy ember még rajzolni sem bírt volna hasonlót. Tehát ideális légköri viszonyok és példásan rendezett stadionban kedvükre focizhattak fáradhatatlan öregfiaink. Újból csak gratulálni lehet Bálint Vilmos 50 év feletti csapatának Szilágysámsomból, aki 13 játékosal jelentkezett, és olyan is történt, hogy apa és fia, Biró Bandi és Bandika egy csapatban küzdhetett. Igaz, a Fábrián János vezette zsidói veteránoktól 8-4-et kaptak, de Szamosardóval már 4-4-et értek el. Szilagyballá-

val sajnos elmaradt a mérkőzés, mivel a kevésbé öregfiúk levonultak a pályáról, fontosabb volt számukra a vacsora és a mulatság. Mégis sajnálhatjuk, hogy Nyárszó, Bagos, Zsobok és Désháza még ilyen szinten sem képviseltette tornákon magát.

A szabályosan és idejében benevezett 14 csapat közül csak Varsolc nem „prezentált”.

A kétszer 10 perces félidők lepergése után az A csoportban (játékvezetők: Antal Ferenc – Fradi és Balázs Attila Körösfőről) a következő helyezések alakultak ki: I. Szilagyballa (7 pont), II. Szilagygyalfalu (5 pont), III. Sarma-ság (5 pont), IV. Zsidó; a B csoportban (játékvezetők: Csapó Albert Zilahról és Sav Alexandru Zsidóról): I. Szilagy-cseh (12 pont), II. Ipp (7 pont), III. Ráton (5 pont, Kiss Attila csapata is játékos hiánnyal küszködött), IV. Szamosardó (5 pont), V. Monó (1 pont); a C csoportban (játékvezetők: Vincze János a me-

gyei Sportszövetség alelnöke, Ciure Gheorghe és Sárközi Sándor Zsidóról). Részünkről csak gratulálni tudunk Szilagyballa visszatérésének és biztató eredményeinek, valamint Monó bekapcsolódásának (Tamás Elek csapatkapitány) szilágysági testvéreink nemzet összekovácsoló mozgalmába.

Minden csoportból a két első lépett tovább, s így újabb átgyrárral két 3 csapatos csoport küzdött a győzelemért a következő algoritmus szerint: A csoport – B1- A2 - C1 és B csoport A1- B2 – C2.

Eredmények: az A csoportban: Szilagygyalfalu - Szilagy-somlyó (játékvezetők: Vincze-Sárközi) 0-2, Szilagy-cseh – Szilagygyalfalu 5-3; Szilagy-somlyó – Szilagy-cseh 2-0; míg a **B csoportban:** Ipp - Szilagy-zovány (játékvezetők Antal Ferenc-Fradi és Balázs Attila) 3-0; Szilagyballa-Ipp 0-0; Szilagy-zovány-Szilagyballa 2-0. A kisdöntőt a III. helyért 7 méteres rúgásokkal Szilagy-zovány nyerte 3-2-vel Szilagy-cseh-vel szemben, míg a döntőben Szilagy-somlyó szűz legényei bizonyultak jobbnak 3-0-val Ipp csapatával szemben. Tehát az idei Szent István-focikupa helyezettjei: I. Szilagy-somlyó, II. Ipp, III. Szilagy-zovány, IV. Szilagy-cseh.

A díjkiosztás és az ünnepség a líceum étkezdéjében történt. A szép, ízléssel készült meghívókat, okleveleket és

diplomákat Zilahon az Info Graph irodában Szalai István készítette.

A részvételi díjakat Sárközi Pál, Zsidó volt alpolgármestere nyújtotta át a becsületesen küzdő csapatnak.

Megemlékeztünk Bálint Gézára, aki ezelőtt két évvel halt meg a szamosardói Szent István-kupa idején.

A játékvezetőknek, támogatóknak, segítségnyújtóinknak Vincze János, míg a legjobb kapus díjat Czövek Zoltánnak (Szilagy-cseh) és a gólkirálynak, Szőke Attilának (szintén Szilagy-csehből) Hógye tiszteletes nyújtotta át. Szilagy Róbert alprefektus adta Szilagy-zovánnak a III. helyezés díjait, Végh Sándor szenátor Ipp csapatának kézbesítette a II. helyért az oklevelet és a kupát, míg Seres Dénes képviselő, az RMDSZ Szilagy megyei szervezetének elnöke pedig Szilagy-somlyónak nyújtotta át a győzelem serlegét.

A zenés mulatság este 9-ig folyt Bir-talan József és zenekara kíséretében, jó bor és kellemes közös éneklés közepette. Az az érzésünk támadt, hogy ilyen jellegű, tömegeket megmozgató, önkéntes szerveződésű rendezvény egyre ritkább a mi vidékeinken is. Jóleső az újratálalkozás és mindig fáj az elválás.

Megható volt az ardóiak elköszönése, akik 2016-ban meghívtak magukhoz Pünkösdi Kupára.

Legközelebb Sarma-ságon találkozunk december 28-án, a Fociszilveszteren. (Kovács Kurucz János)

Az oldalt összeállította:
SIMORI SÁNDOR